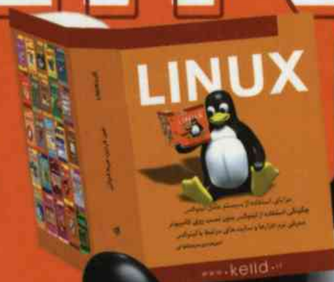
چاپ دوم

Start Now!

کلید
LINUX

مزایای استفاده از سیستم‌عامل لینوکس

چگونگی استفاده از لینوکس بدون نصب روی کامپیوتر

معرفی نرم‌افزارها و سایت‌های مرتبط با لینوکس

راه‌های نصب لینوکس آشنایی با ابزار اداری Open Office

امین فردین، مریم قنوانی

www.kelid.ir

« مجموعه کتابهای کاربردی کلید »

کلید

Linux

(لینوکس)

امین فردین، مریم قنواتی

سرشناسه	: فردین، امین ۱۳۷۰-
عنوان و نام پدیدآور	: کلید Linux / امین فردین. مریم قنواتی
مشخصات نشر	: تهران: کلید آموزش، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص، مصور
فروست	: ... مجموعه کتاب‌های کاربردی کلید؛ ۷۴
شابک	: 978-600-5656-31-2
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: سیستم عامل لینوکس.
موضوع	: سیستم‌های عامل (کامپیوتر)
شناسه افزوده	: قنواتی، مریم۱۳۶۳
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۴ ف ۹۴ س/۷۶/۷۶ QAV
رده‌بندی دیویی	: ۰۰۵/۴۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۰۵۶۹۱۴

کلید Linux

(لینوکس)

از مجموعه
کلید ـ ۷۴

info@sajadco.com

طراح و مجری مجموعه: **منصور سجاد**

مدیر تحریریه: **احسان مظلومی**

مؤلفین: **امین فردین، مریم قنواتی**

مدیر تولید و طراح جلد: **مهدی سجاد**

ناشر: **انتشارات کلید آموزش**

مرکز پخش: **۰۲۱-۶۶۴۰۶۰۶۱-۶۶۹۵۳۰۷۳**
۰۳۱۱-۲۲۲۳۷۲۵
۰۲۵۱-۷۷۳۵۴۱۱

شمارگان: **۳۱۰۰ جلد**

نوبت چاپ: **چاپ دوم ـ آذر ۱۳۸۹**

شابک: **۹۷۸-۶۰۰-۵۶۵۶-۳۱-۲**

قیمت همراه با CD: **۲۰۰۰ تومان**

برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر مجموعه کتابهای کاربردی

«کلید»

منصور سجاد

چاپ اول	:	مرداد ۱۳۸۹
چاپ دوم	:	آذر ۱۳۸۹

نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را به صورت پیام کوتاه به شماره‌ی زیر ارسال کنید:

093600 (5 3 5 4 3)

(K e l i d)

آموزش کامپیوتر با مجموعه کتابهای کلید

بر اساس نظرسنجی که در سال ۸۱ انجام شد، کتابهای کامپیوتر موجود در ایران با توجه به اینکه اکثراً از متون خارجی ترجمه شده‌اند، با زیرساختار فرهنگی و همچنین امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری موجود در ایران هماهنگ نیست. همچنین در مبحث آموزش کمتر کتابی برای مخاطبین مبتدی منتشر شده است، مجموعه کتابهای کلید با هدف رفع این مشکلات تولید شده است. در این مجموعه با نگرش به سیستم نوین آموزش در دنیا، مباحث مختلف به صورت کاملاً کاربردی و قدم به قدم آموزش داده می‌شود و خواننده کتاب مستقیماً با پروژه‌های عملی درگیر می‌شود. به این ترتیب بدون اینکه از حجم اطلاعات ارائه شده وحشت کند با نرم‌افزار یا محیط مورد نظر آشنا شده و به صورت قدم به قدم آن را فرا می‌گیرد به صورتی که اگر اطلاعات قبلی او از کامپیوتر در حد یک اپراتور ساده باشد با انجام مرحله به مرحله کتاب می‌تواند به نرم‌افزار یا محیط مورد بحث مسلط شده و به اجرای پروژه‌های عملی بپردازد. مؤلفین این کتابها هر کدام در موضوع مورد نظر حرفه‌ای می‌باشند و در انتخاب آنها توانایی عملی آنان مد نظر قرار گرفته است.

فهرست مطالب

پیشگفتار

چــه بخواهیم چه نخواهیم، کامپیوتر جزیی از زندگی روزمره ما شــده است. حتماً تا به حال کلیپی را با کامپیوتر تماشا کرده‌اید، از آهنگی با کیفیت دیجیتال لذت برده‌اید، متنی را تایپ کرده‌اید یا شــبی را به گشــت و گذار در دنیای اینترنت یا چت روم‌ها به صبح رسانده‌اید! بستر اجرایی همه این برنامه‌ها، برنامه‌ای مادر به نام سیستم عامل است. به احتمال زیاد شما یکی از نسخه‌های ویندوز مایکروســافت مانند ویندوز XP، Vista و یا Seven را استفاده می‌کنید. آیا تا به حال برایتان پیش نیامده که کامپیوترتان خود به خود ریســت شود یا یک روز صبح که کامپیوتر اداره‌تان را روشن می‌کنید بالا آمدن ویندوزتان را نبینید؟

آیا تا به حال به فکر امتحان کردن سیســتم عامل دیگری افتاده‌اید؟ یک سیستم عامل با کارایی بیشتر: یک سیستم عامل امن، چند منظوره، قابل اعتماد و کاربردی به معنای واقعی کلمه، البته مقصود تولیدات شرکت مایکروسافت یا سیستم عامل صنعتی یونیکس (Unix) و یا سیستم گرانقیمت اپل مکینتاش (Apple Macintosh) نیست. ما می‌خواهیم از سیستم عامل دیگری صحبت کنیم: سیستم عاملی "آزاد" و "رایگان" به نام: لینوکس (Linux).

اگر چه سیستم عامل لینوکس (Linux) خالق مشخصی ندارد، ولی این لینوس بندیکت توروالدز (Linus Benedict Torvalds) دانشجوی فنلاندی بود که در ۵۲ آگوســت ۱۹۹۱، این راه را آغاز کرد. او از همان ابتدا رویای ایجاد یک سیستم عامل باز متن یا (Open Source) با کارایی بالا و ضریب اطمینان فوق‌العاده و امنیت کامل را در سر می‌پروراند.

هر آنچه در سیســتم عامل وینــدوز انجام می‌دهید، از گــوش دادن به موســیقی گرفته تا ایجاد شبکه و دریافت نسخه‌ای از اسناد ذخیره شده در

کامپیوتر، همگی با استفاده از سیستم عامل‌های دیگر، از جمله لینوکس نیز امکان‌پذیر هستند، ولی نوعا انجام این کارها نسبت به آنچه در ویندوز تجربه کرده‌ایم، دشـــوارتر است. با در نظر گرفتن این حقیقت که یادگیری سیستم عامل لینوکس نیز ســـخت‌تر از ویندوز است، به راحتی می‌توان متوجه شد که چرا بیشـــتر کاربران ویندوز نسبت به یادگیری لینوکس و استفاده از آن هیچ علاقه‌ای نشان نمی‌دهند. پس در واقع علت برتری ویندوز در یادگیری سریع آن نهفته اســـت. اگرچه نمی‌توان به صورت کامل استفاده از ویندوز را ترک کرد، ولی یادگیری و اســـتفاده از نسخه‌ها جدید لینوکس خیلی هم سخت نیست.

نســـخه‌های متعددی از سیســـتم عامل لینوکس تـوســـط شرکت‌هـای مختلف به بـازار عـرضه شده است؛ در نتیجه انتخاب نسخه که امکانـات ارائه شـــده برای آن با نیازهای شـــما کاملاً هماهنگ باشد، کار مشکلی به نظر می‌رسد. به سرعت در می‌یابید که بعضـی از نسخه‌هـا بـرای کاربران خانگی مناسب نیستند.

در اینجا ما نســـخه اوبونتو ubuntu (یازدهمین انتشـــار اوبونتو در اکتبر ۲۰۰۹ برابر با: مهر ماه ۱۳۸۸ با شماره انتشار Ubuntu ۹٫۱۰) را معرفی کرده و آموزش می‌دهیم. این سیســـتم عامل پس از دریافـــت از طرف کاربر، به مدت ۱۸ ماه به طور رایگان پشتیبانی می‌شود یعنی تا آوریل ۲۰۱۱ که برابر با فروردین ماه ۱۳۹۰و قابلیت به روز شدن دارد.

نکته‌ی مهم این سیستم عامل این است که شما آن را می‌توانید از سایت Ubuntuبه طور رایگان دانلود کنید. این سیستم عامل کاملاً قابل رایت است و مجاز به این کار هم هســـتید و به طور کل روی جلد CD رایت کردن و پخش کردن آن میان دوستان تشویق شده است.

نکته ...

شرکت اوبونتو، سی‌دی‌های رایگان این سیستم عامل را به ایران ارسال می‌کند به آدرس اینترنتی http://shipit.ubuntu.com بروید و چند سی‌دی درخواست کنید تا به صورت رایگان به آدرس پستی شما ارسال شود.

این همه اطمینان به لینوکس برای این است که جهان امروز بیش از هر چیز جویای امنیت است؛ امنیتی که در لینوکس به واسطه لایه‌های امنیتی مختلف فراهم شده است. تقریباً هیچ ویروسی برای لینوکس شناخته نشده است و کرم‌های رایانه‌ای (برنامه‌های مخرب) نهایتاً توانایی از بین بردن محتویات دایرکتوری خانگی یک کاربر و نه کل سیستم را دارند. این طور نیست که لینوکس فاقد هرگونه اشکال امنیتی باشد. ولی بازمتن بودن آن باعث می‌شود بسیاری از اشکالات امنیتی، پیش از ایجاد خسارت و در مراحل توسعه و برنامه‌نویسی کشف و اصلاح شوند. در صورتی که در سیستم عامل ویندوز برای مشخص شدن ضعف‌های امنیتی باید هزینه سنگین ناشی از خسارت‌های آنها را بپردازیم.

این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است

این کتاب برای کاربرانی نوشته شده که یا تاکنون به هیچ عنوان با سیستم عامل لینوکس آشنایی نداشته‌اند و مایلند این سیستم عامل را شناخته، با آن کارکنند و یا کاربرانی که با لینوکس آشنایی مقدماتی دارند و مایلند اطلاعات خود را از حد مقدماتی به سطوح متوسط و پیشرفته افزایش دهند.

در این کتاب سعی شده تا تعدادی از نرم‌افزارهای موجود لینوکس تشریح شوند تا کاربر بتواند با کاربرد هر یک از آنها آشنا شود و سعی شده تا بیشتر مطالب به جای تئوری بودن، به سمت عملی و کاربردی‌تر شدن سوق داده شوند.

در میان مباحث کتاب به موضوعاتی اشاره شده که می‌تواند شما را از حد یک کاربر مقدماتی لینوکس به سطوح بالاتر منتقل نمایند و شما را در استفاده بهینه از سیستم‌تان یاری کنند.

لینوکس این امکان را برای بسیاری از کشورها فراهم نموده است تا بجای از میان بردن سرمایه‌های ملی خود برای خرید نرم‌افزارهای اختصاصی، آن را مطابق با نیازهای خود تغییر داده و استفاده نمایند. این حرکت را هر روز و هر روز به طور گسترده‌تر شاهد هستیم .آلمان، اسپانیا، برزیل، ژاپن، استرالیا و حتی ایران و... کشورهایی هستند که بیشترین استقبال به این سیستم عامل در آنها مشاهده می‌شود.

در صورتی که ما بتوانیم کاربران و مدیران سیستم‌ها را با لینوکس و نرم‌افزارهای جایگزین باز متن (Open Source) برای نرم‌افزارهای اختصاصی موجود آشنا کنیم و با اقدامات مختلف مانند انتشار کتب و مقالات، همایش‌ها و نشست‌ها، فرهنگ استفاده از آن را گسترش دهیم، خواهیم توانست با بکارگیری آن جلوی از میان رفتن سرمایه‌های ملی کشور را گرفته و علاوه بر آن امنیت و قابلیت اطمینان سیستم‌های خود را نیز تا حد زیادی افزایش دهیم.

یکی از اهداف اساسی انتشار این کتاب نیز همین امر بوده است. ما به عنوان کسی که با این سیستم عامل کار می‌کنیم، وظیفه خود می‌دانیم تا دانسته‌های خود را به سایرین منتقل نماییم تا سهم کوچکی در امر فرهنگ‌سازی استفاده از سیستم عامل لینوکس ایفا کرده باشیم. سیستم عاملی که قطعا پیام‌آور آزادی و نمایانگر یکی از بزرگترین حرکت‌های اجتماعی بشر در تاریخ بوده و خواهد بود. با امید به روزی که ما نیز در کشورمان شاهد استفاده گسترده‌تر از این سیستم عامل باشیم.

مریم قنواتی، امین فردین

فصل اول
مفاهیم

مزایای استفاده از سیستم عامل لینوکس

کاربران جدید لینوکس لازم است بدانند لینوکس یک سیستم عامل قدرتمند و بسیار پایدار، دارای محیطی با امکانات چند کاربره پیشرفته و چند وظیفه‌ای Multitasking، بدون نیاز به سخت افزارهای گران قیمت و در بسیاری موارد بدون نیاز به خرید نرم‌افزارهای پرهزینه می‌باشد.

وجود ابزارهای برنامه‌سازی برای تقریباً تمام زبان‌های برنامه‌نویسی موجود در جهان از لینوکس یک محیط ایده‌آل برای برنامه‌نویسان کامپیوتری ساخته است.

خوشبختانه به جرأت می‌توان گفت که تاکنون تقریبا هیچ نوع ویروس کامپیوتری مهمی برای لینوکس شناخته نشده است. در حال حاضر ده‌ها هزار کارشناس و متخصص از سراسر جهان تحت عنوان اجتماع نرم‌افزارهای باز متن بصورت داوطلبانه در امر توسعه لینوکس مشارکت دارند و این امر توسعه مستمر و پشتیبانی از کاربران این سیستم عامل را بیمه می‌کند. استفاده از این سیستم عامل برای کاربران آن مزایای زیادی دارد که برخی از آنها عبارتند از:

- لینوکس سیستم عاملی است که می‌توان آن را رایگان تهیه و استفاده کرد. برای خریداری و استفاده از سایر سیستم عامل‌ها باید مبلغی بین ۱۰۰ تا چند هزار دلار هزینه کنید.
- انواع مختلف سیستم عامل لینوکس را می‌توانید به هر تعداد بین دوستان و همکارانتان تکثیر نمایید. این در مورد سایر سیستم عامل‌ها امکان‌پذیر نیست باید به ازای هر نصب مجوز نصب خریداری نمایید.

- کد منبع لینوکس برای همگان در دسترس است. وقتی شما سیستم عاملی مانند ویندوز مایکروسافت را تهیه می‌کنید، فقط فایلهای قابل اجرا در دسترس شما قرار دارند. شما نمی‌توانید و اجازه ندارید آن را دستکاری کنید. موجود بودن کد منبع لینوکس، رفع اشکالات برنامه‌ها، سفارشی‌سازی و تغییرات آن را برای همگان بسیار آسان می‌سازد.
- سایر سیستم عامل‌ها معمولاً توسط شرکت‌ها و مؤسسات تجاری توسعه می‌یابند، در حالی که بخش‌های مختلف سیستم عامل لینوکس توسط داوطلبانی در سرتاسر دنیا توسعه می‌یابد. البته در این میان برخی از شرکت‌های تجاری نیز برای سود خود و دیگران با این خیل گسترده همکاری می‌کنند.

فرهنگ استفاده از نرم‌افزارهای آزاد و بازمتن و سیستم عامل لینوکس

بنیاد نرم‌افزارآزاد بر این اعتقاد است که نرم‌افزارها باید آزاد باشند. این آزادی شامل موجود بودن کد منبع برنامه‌های اجرایی نیز می‌گردد.

کد منبع باید حتماً همراه برنامه ارائه شود و یا به نحوی امکان دسترسی به آن فراهم باشد. همراه بودن کد منبع این امکان را برای جامعه بازمتن فراهم ساخته است که بتوانند اشکالات و نقطه ضعف‌های امنیتی موجود در نرم‌افزارها را با سرعت بسیار بیشتری حل کنند.

ساختار فایل سیستم

فایل سیستم هر کامپیوتر، امکان ذخیره‌سازی فایل‌ها و اطلاعات را روی آن فراهم می‌سازد. هنگامی که از داخل برنامه واژه‌پرداز خود سندی را

ذخیره می‌کنید، این فایل سیستم است که تعیین می‌کند سند چگونه و کجا ذخیره شـــود. فایل سیســـتم‌های گوناگونی برای سیستم عامل‌های مبتنی بر لینوکس ارائه شده‌اند.

در سیســـتم عامـــل لینوکس دیگر چیزی به نام درایوهـــای (C، D و...) وجود ندارد. تمام درایوها در سیســـتم عامل لینوکس به شکل یک درخت پیاده‌ســـازی شـــده اســـت. تمام فایل سیســـتم‌ها (همان درایوهای ویندوز مایکرسافت) شاخه‌هایی از این درخت هستند. مرکز این درخت، ریشه یا root نام دارد که بالاترین جایگاه را در سیستم عامل لینوکس دارند.

همانطـــور کـــه می‌بینید فایل سیســـتم از تعداد زیادی پوشـــه تشـــکیل شده‌است.

نکته ...
فایل سیســـتم ریشـــه یـــا root در سیســـتم عامل لینوکس هماننـد نـــام کاربری Administrator در ویندوز مایکروسافت است.

فصل دوم
اجرای سیستم عامل لینوکس توسط دیسک زنده و آشنایی با میزکار گنوم Gnome

در این فصل قصد داریم یکی از مزایای سیستم عامل لینوکس را آموزش دهیم و آن اجرای سیستم عامل لینوکس توسط دیسک زنده است که مفهوم آن را در ادامه توضیح خواهیم داد.

دیسک زنده (Live Disc) چیست؟

دیسک‌های زنده قابلیتی را برای کاربر فراهم می‌کنند تا بتواند یک سیستم عامل کامل را بدون نیاز به نصب شدن، بر روی کامپیوتر خود راه‌اندازی کند. دیسک‌های زنده معمول از CDROM یا DVDROM و یا ابزارهای ذخیره‌سازی مثل USB برای راه‌اندازی و انجام عملیات خود استفاده می‌کنند. سیستم عامل بحث شده در این کتاب قابلیت اجرا به صورت دیسک زنده را دارا می‌باشد که در ادامه به نحوه‌ی اجرای این روش برای بارگذاری سیستم عامل لینوکس می‌پردازیم.

مزایای استفاده از دیسک‌های زنده (Live Disc) چیست؟

استفاده از دیسک‌های زنده، امروزه بسیار رایج شده است، این دیسک‌ها ابزارهای بسیار مفیدی جهت استفاده به عنوان دیسک‌های راه‌انداز سیستم (دیسک نجات)، نمایش و آزمایش قابلیت‌ها و سیستم عامل همراه به شمار می‌روند. دیسک‌های زنده معمول دارای سیستم شناسایی خودکار قدرتمندی هستند که در حین بوت، سخت‌افزارهای نصب شده بر روی سیستم را شناسایی

کـــرده و درایوهای مورد نیاز آنها را بارگـــذاری می‌کند. تقریباً تمام کارهایی که با اســـتفاده از سیستم عامل نصب شده خود انجام می‌دهید را می‌توانید با دیسک‌های زنده هم انجام دهید. برنامه‌های کاربردی مختلف را اجرا کنید، در اینترنت جســـت و جو کنید، اطلاعات خود را بر روی دیسک سخت نصب شده بر روی سیستم یا ابزارهای ذخیره‌سازی دیگر ذخیره نمایید.

اجرای سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc)

برای استفاده از سیستم عامل لینوکس در حالت دیسک زنده کافی است CDآن را در درایو CDROM قرار داده و سیستم را با استفاده از آن راه‌اندازی (Boot) کنید. در صورتی که سیستم با استفاده از دیسک زنده سیستم عامل لینوکس بوت نشد، این احتمال وجود دارد که اولویت نخست بوت سیستم بر روی CDROM قرار نداشـــته باشد. در این صورت باید این اولویت را از طریق برنامه تنظیمات بایوس سیستم تنظیم کنید.

نکته ...
لینوکـس بـه صـورت خـودکار سـخت‌افزارهای سیسـتم و پارتیشـن‌های هارددیسک را می‌کند.

در نخســـتین قدم، صفحه‌ای ظاهر می‌شود و از شـــما زبان مورد نظر را درخواســـت می‌کند. با استفاده از کلیدهای فلش‌دار، زبان مورد نظر خود را (معمـــولاً English) انتخاب کنید. بعد از انتخاب زبـــان دکمه Enter را از صفحه کلید بفشـــارید تا به مرحله بعد بروید. زبانی را که انتخاب می‌کنید فقط طی مراحل نصب شـــما را یاری خواهد کرد. توجه داشـــته باشید که

انتخاب این زبان، به زبان‌هایی که لینوکس پس از نصب پشـــتیبانی می‌کند بستگی ندارد. (تصویر ۱)

Language

Amharic	Galego	Norsk bokmål	中文(简体)
Arabic	Gujarati	Norsk nynorsk	中文(繁體)
Asturianu	Hebrew	Punjabi (Gurmukhi)	
Беларуская	Hindi	Polski	
Български	Hrvatski	Português do Brasil	
Bengali	Magyar	Português	
Bosanski	Bahasa Indonesia	Română	
Català	Italiano	Русский	
Čeština	日本語	Sámegillii	
Cymraeg	ქართული	Slovenčina	
Dansk	аза	Slovenščina	
Deutsch	Khmer	Shqip	
Dzongkha	한국어	Српски	
Ελληνικά	Kurdî	Svenska	
English	Lietuviškai	Tamil	
Esperanto	Latviski	Thai	
Español	Македонски	Tagalog	
Euskara	Malayalam	Türkçe	
Suomi	Marathi	Українська	
Français	Nepali	Tiếng Việt	
Gaeilge	Nederlands	Wolof	

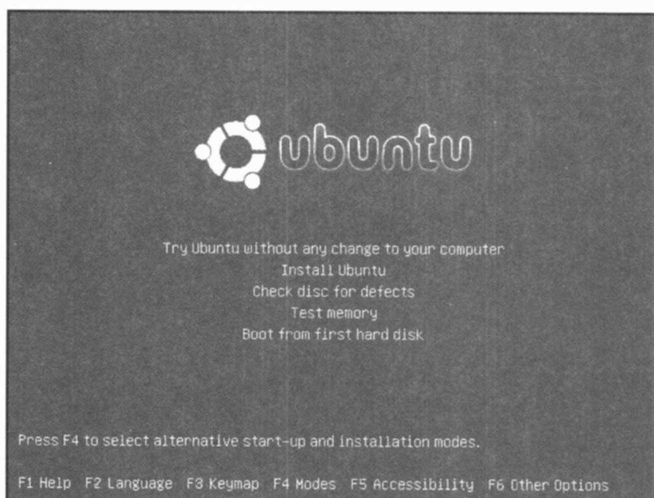
28 s

F1 Help F2 Language F3 Keymap F4 Modes F5 Accessibility F6 Other Options

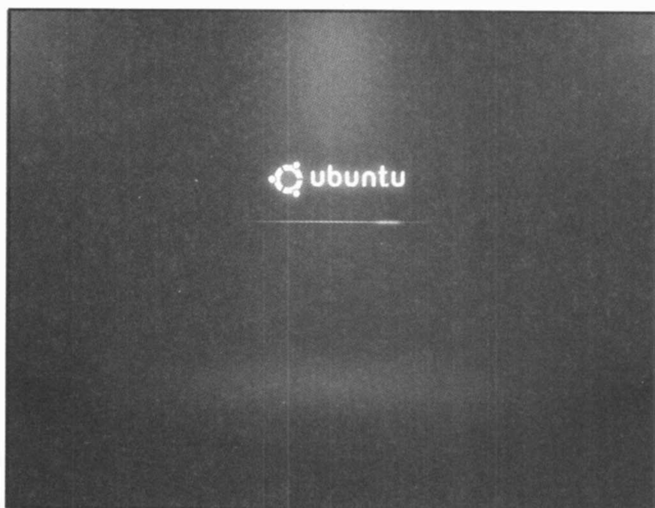
تصویر ۱

همان طور که مشـــاهده می‌کنید (تصویر ۲) پنج گزینه در اختیار شـــما قرار گرفته اســـت. برای اجرا سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc)، گزینه اول یعنی: ... Try Ubuntu wi thout را انتخاب کرده و دکمه Enter را از صفحه کلید بفشارید.

بعد از ۱۵ الی ۲۰ ثانیه پنجره‌ی بارگذاری اطلاعات سیستم عامل لینوکس ظاهر می‌شـــود. این پنجره همانند پنجره بارگذاری ویندوز مایکروســـافت می‌باشد. (تصویر ۳)

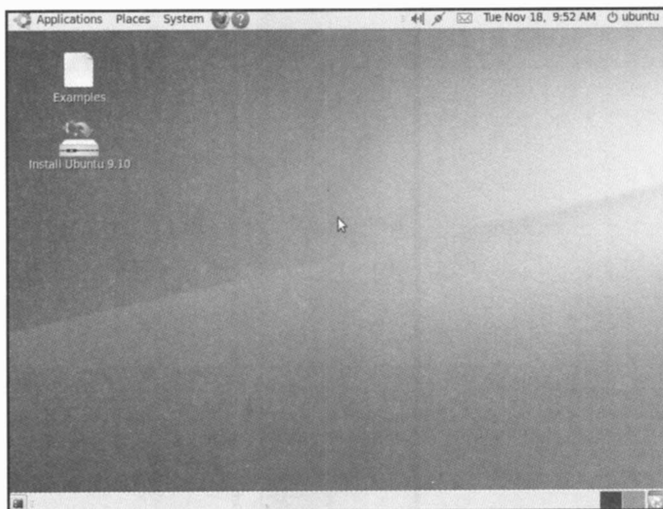

تصویر ۲

تصویر ۳

بعد از عملیات بارگذاری، پنجره‌ی اصلی سیســتم عامل لینوکس ظاهر می‌شود. (تصویر ۴)

تصویر ۴

به همین آسانی وارد محیط گرافیکی Gnome (تلفظ کنیدگِنوم) سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc) شدیم. اولین باری که وارد لینوکس می‌شوید، با یک میزکار تمیز و آراسته روبرو خواهید شد. هیچ آیکنی به غیر از آیکن‌های نصب بر روی میزکار شما بصورت پیش‌فرض وجود ندارد! حتی سطل آشغال نیز به پنل پایین میزکار منتقل شده است. این میز کار معادل Desktop در ویندوز است.

آشنایی با محیط گرافیکی و میزکار GNOME

GNOME یک محیط‌های گرافیکی است که دارای پایداری خوب و امکانات متعدد و قدرتمندی می‌باشد. میز کار Gnome از بخش‌های همچون: پنل‌ها، اپلت نوار وظیفه (Taskbar)، منوها و میزکار تشکیل شده است. این بخش شما را با ویژگی‌های اصلی میزکار گنوم آشنا خواهد ساخت.

پنل‌ها

پنل‌ها قسمتی در میزکار گنوم هستند از طریق آنها کاربر می‌تواند به تمامی منوها و برنامه‌های کاربردی سیستم دسترسی پیدا کند. امکان تغییر و تنظیم پنل‌ها تا حد بسیار زیادی وجود دارد. یکی از مهم‌ترین پنل‌ها، پنل بالای میزکار است و مهم‌ترین قسمتی است که در میز کار به آن نیازمند هستید. این پنل حاوی نوار منو می‌باشد. (تصویر ۵)

تصویر ۵

نکته ...

پنل‌ها در سیستم عامل لینوکس، همانند نوار وظیفه (Taskbar) در ویندوز مایکروسافت هستند.

کار با منوی‌های اصلی در لینوکس

با استفاده از منوها خواهید توانست به تمامی بخش‌های میزکار گنوم دسترسی پیدا کنید. نوار منو دارای سه منو است که عبارتند از:

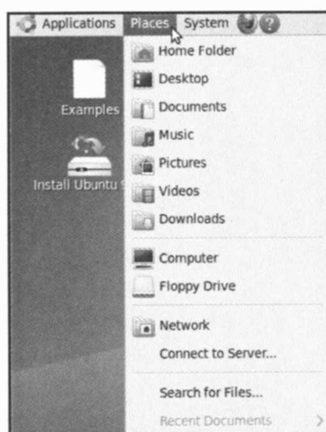
منوی Applications: حاوی تعدادی زیر منو و دسته بندی‌های مختلف نرم‌افزارهای کاربردی گنوم است. ابزارهای سیستمی نیز در این منو قرار دارد. (تصویر ۶)

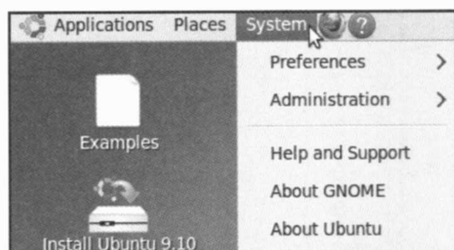
تصویر ۶

منــوی Places: حاوی تعدادی ابزار دسترســی به بخش‌های مختلف میزکار گنوم است. مانند ابزارهای دسترسی به پوشه خانگی، میزکار، کامپیوتر و ... . همچنین این منو حاوی ابزار جستجو و پوشه Recent Documents نیز می‌باشد. (تصویر ۷)

منوی System: حاوی ابزارهای پیکربندی میزکار گنوم است، دسترسی به راهنمای میزکار و منوهای قفل کردن صفحه نمایش و خروج از سیســتم در این منو می‌باشد. (تصویر ۸)

تصویر ۷

تصویر ۸

اپلــت نوار وظیفه (Taskbar): این اپلت برنامه‌های را روی میزکار در حال اجرا هستند نشان می‌دهد و برای سوئیچ کردن بین برنامه‌ها و یا بستن یا Minimize کردن برنامه‌ها و... استفاده می‌شود. کافی است روی دکمه‌هایی که نماینده هر برنامه هستند، کلیک کنید. (تصویر ۹)

تصویر ۹

نکته ...

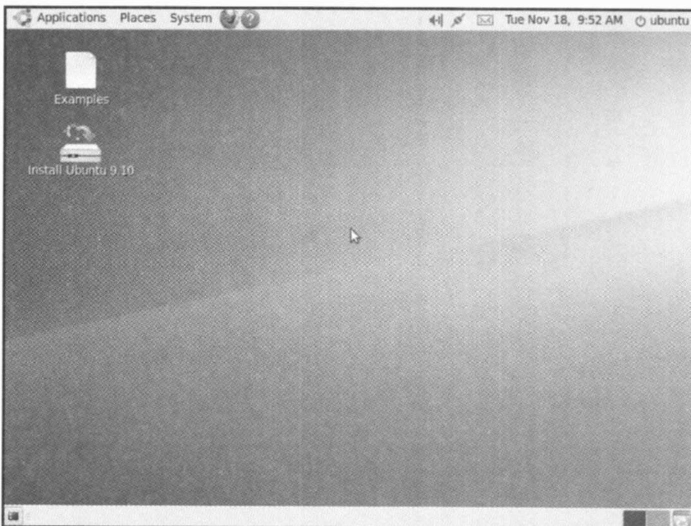
اپلت‌ها برنامه‌های کاربردی کوچکی هستند که بر روی پنل‌ها قرار می‌گیرند. هر اپلت دارای یک رابط کاربری ساده است که با استفاده از ماوس یا صفحه کلید می‌توانید با آن کار کنید.

ناحیه میزکار (Desktop)

میزکار در پشت تمامی اجزا قرار می‌گیرد میزکار جزیی فعال از رابط کاربری Gnome می‌باشد و می‌توانید آیتم‌های مختلفی را برای دسترسی سریع‌تر و آسان‌تر بر روی میزکار قرار دهید. (تصویر ۱۰)

نکته ...

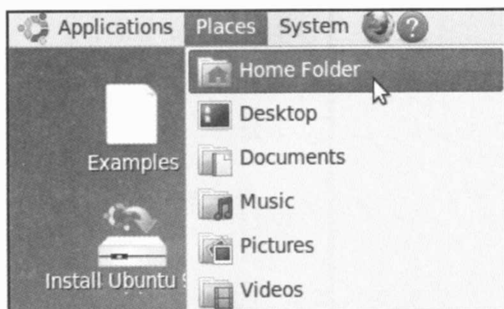
میزکار در سیستم عامل لینوکس، همانند Desktop در ویندوز مایکروسافت می‌باشد.

تصویر ۱۰

فصل سوم
آشنایی با پنجره مدیر فایل (Home Folder)

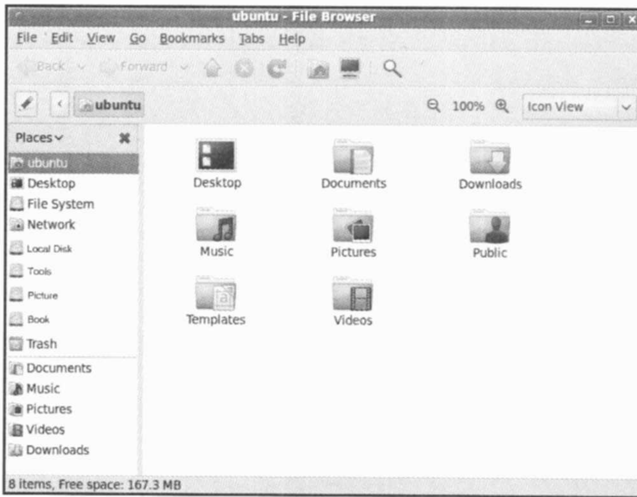
برنامه مدیر فایل Home Folder امکان دسترسی یکپارچه به فایل‌ها و برنامه‌های کاربردی را فراهم می‌کند. با استفاده از آن می‌توانید محتویات سرتاسر درایوها و سیستم فایل را مشاهده کنید. برای دسترسی به پنجره مدیر فایل، از منوی Places بر روی گزینه Home Folder کلیک کنید. (تصویر ۱۱)

تصویر ۱۱

نکته ...
گزینه Home Folder، همانند گزینه My Computer در ویندوز می‌باشد.

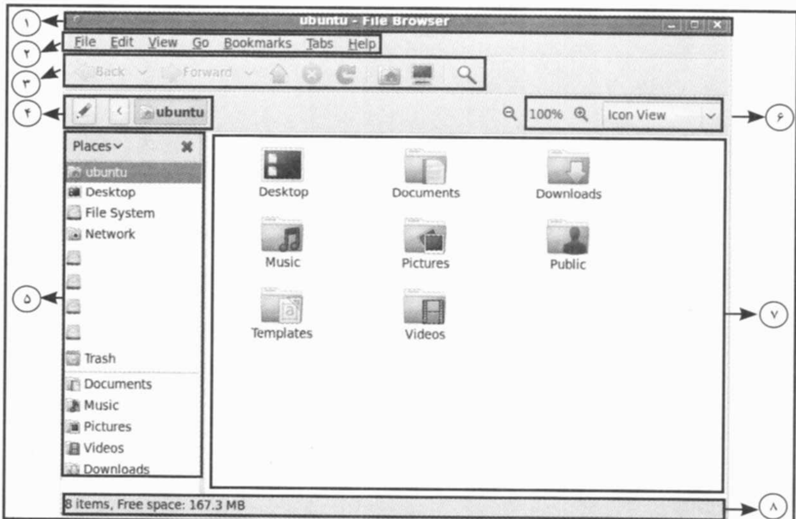
با کلیک بر روی گزینه Home Folder پنجره File Browser ظاهر شده است. (تصویر ۱۲)

تصویر ۱۲

معرفی بخش‌های مختلف پنجره مدیر فایل

در این قســمت می‌خواهیم به معرفی بخش‌های مختلــف پنجره File Browser بپردازیم. (تصویر ۱۳)

تصویر ۱۳

۱- **نــوار عنــوان (Title Bar)**: نواری رنگی در بالای پنجره اســت و نام پوشــه کنونی به همراه دکمه‌های به همراه دکمه‌هــایClose، Minimize و Maximize روی آن قرار دارد.

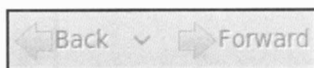
۲- **نــوار منو (Menu Bar)**: حاوی منوهایی اســت که با اســتفاده از آنها می‌توانید کارهای خود را بر روی مدیر فایل انجام دهید.

۳- **نوار ابزار (Tool Bar)**: حاوی دکمه‌هایی است که برای دسترسی آسان به برخی از عملیات طراحی شده اند.

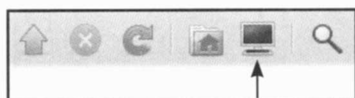
دکمه Back: برای بازگشت به پوشه قبلی از این دکمه استفاده می‌شود.

دکمه Forward: پس از بازگشت به پوشه قبلی، با زدن این دکمه مجدداً به جایی که بودیم، می‌رویم. (تصویر ۱۴)

برای دسترســی به درایوها بر روی دکمه در نوار ابزار (Tool Bar) کلیک کنید. (تصویر ۱۵)

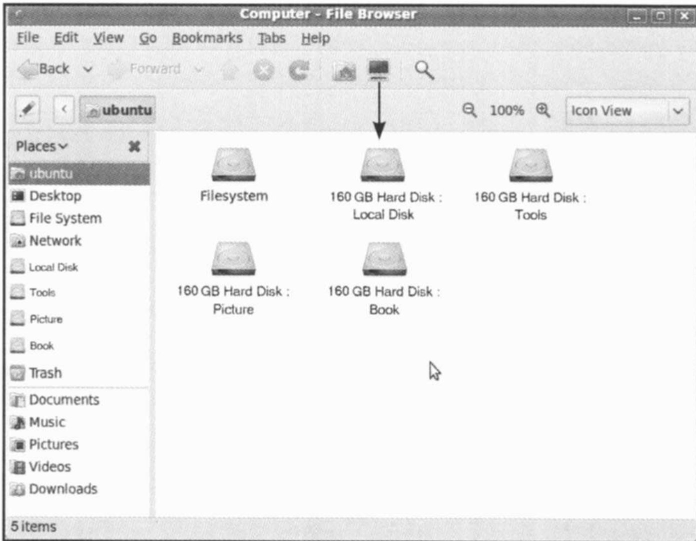

تصویر ۱۴

تصویر ۱۵

بــا کلیک بر روی دکمه تمامی درایوها موجود لیســت می‌شــود. (تصویر ۱۶)

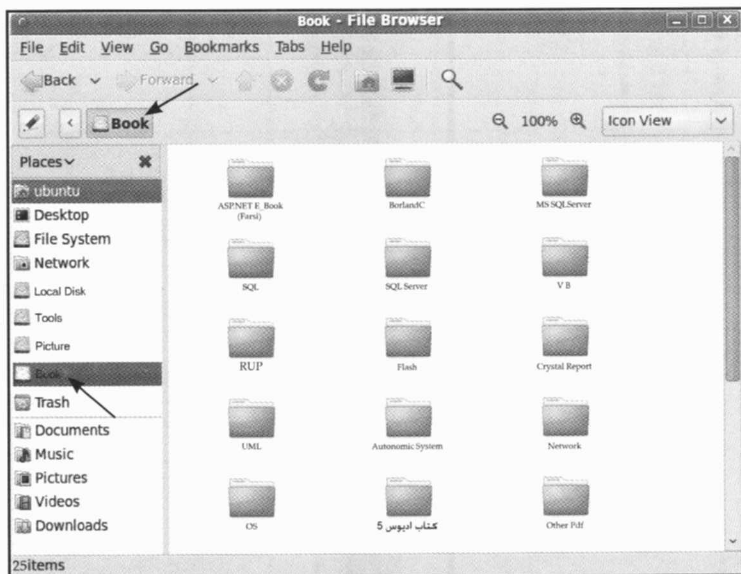

تصویر ۱۶

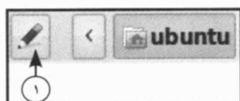
نکته ...

سیستم عامل لینوکس فقط پارتیشن‌های FAT16 و FAT32 ویندوز مایکروسافت را پشتیبانی می‌کند و سایر پارتیشن‌ها مانند NTFS را پشتیبانی نمی‌کند.

برای وارد شدن به درایو یا ظاهر شدن اطلاعات بر روی درایوها جفت کلیک کنید. (تصویر ۱۷)

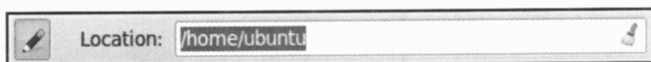
تصویر ۱۷

تصویر ۱۸

۵- نوار موقعیت (Location Bar): شامل ابزارهای زیر می‌باشد. (تصویر ۱۸)

۱- دکمه‌ی نوار موقعیت (Location Bar): برای فعال شدن نوار موقعیت بر روی کلیک کنید تا کادر نوار موقعیت ظاهر شود. (تصویر ۱۹)

تصویر ۱۹

می‌توانید آدرس مورد نظر خود را در نوار Location تایپ کرده و با فشار دادن کلید Enter به آنجا منتقل شوید.

نکته ...

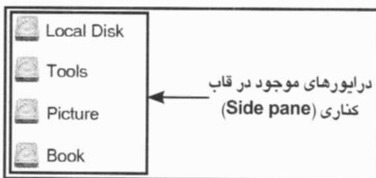
نوار موقعیت (Location Bar)، همانند نوار آدرس Address Bar ویندوز می‌باشد.

۲- قـاب کناری (Side pane): اطلاعاتی در رابطه با فایل‌ها یا پوشـه‌ها جاری نمایش می‌دهد، امکان مرور آسان‌تر بین پوشه‌ها و فایل‌ها را فراهم می‌کند. (تصویر ۲۰)

همـان طور کـه در تصویر ۲۰ مشـاهده می‌کنید درایوها هم در این قسـمت قـرار دارند که با کلیک بـر روی هر یک از آنها، درایو مورد نظر، اطلاعاتش ظاهر می‌شود. (تصویر ۲۱)

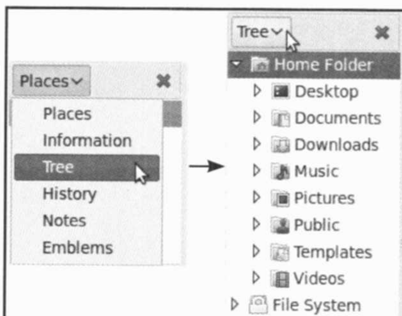

تصویر ۲۰

تصویر ۲۱

قاب کناری دارای یک منوی کشویی است و تعیین می‌کند چه چیزی باید در روی قاب کناری نمایش داده شود. (تصویر ۲۲)

تصویر ۲۲

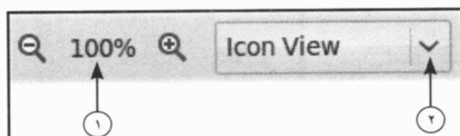
گزینه‌های زیر قابل انتخاب هستند و به این صورت می‌باشد.

- اطلاعات (information): آیکونی که نمایانگر پوشه انتخاب شده است را نمایش داده و در زیر آن اطلاعاتی درج می‌کند.
- نمادها (Emblems): لیست را به صورت نمادی نمایش می‌دهد و می‌توانید به هر فایل یا پوشه نماد اضافه کنید. نمادها را ادامه توضیح خواهیم داد.
- تاریخچه (History): حاوی لیست جدیدترین فایل‌ها، پوشه‌ها، سایت‌ها و سایر اقلامی که در گذشته مشاهده کرده‌اید را نمایش می‌دهد.
- یادداشـــت (Notes): امکان اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها و پوشه‌ها را فراهم می‌کند. در مورد اضافه کردن یاداشـــت به فایل‌ها در ادامه توضیح خواهیم داد.
- درخت (Tree): ســاختار فایل سیستم را به صورت درختی که به آسانی قابل مرور است، نمایش می‌دهد.

نکته ...

در صورتــی کــه قــاب کنــاری در پنجــره ناتیلــوس نمایش داده نمی‌شــود، می‌توانید آن را از منوی View گزینه Side pane را فعال کنید و برای بســتن قاب کناری، کافی است بر روی دکمه ضربدر روی آن کلیک کنید.

۶- نوار نحوه نمایش (Location Bar): در این قســمت می‌توانید نحوه نمایش فایل‌ها و پوشه‌ها را به دلخواه تنظیم نمایید. (تصویر ۲۳)

تصویر ۲۳

۱- انــدازه نمایش (View Size): دکمه‌هــای بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی است و می‌توانید اندازه آیکون‌های نمایش داده شده در درون پنجره را تغییر دهید.

۲- نمایش آیکن‌ها (Icon View): منوی کشــویی که نحوه نمایش آیتم‌های درون پنجره مدیر فایل را نمایش می‌دهد.

۷- **قاب نمایش (Side Preview)**: قاب نمایش محتویاتی همچون انواع فایل‌ها، پوشه‌ها و غیره را نمایش می‌دهد.

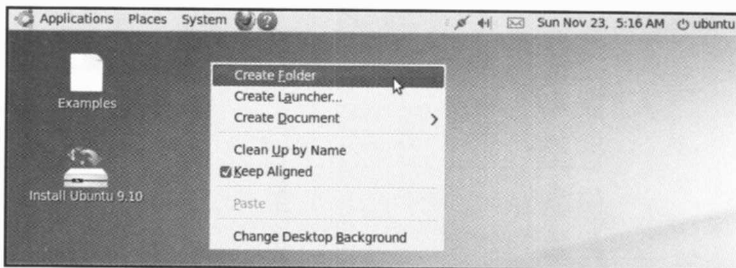
۸- **نوار وضعیت (Status Bar)**: اطلاعاتی در مورد وضعیت کنونی، تعداد فایل‌ها و پوشه‌ها و میزان فضای خای دیسک را نمایش می‌دهد.

ایجاد پوشه جدید

برای ایجاد یک پوشه جدید، مراحل زیر را انجام دهید:

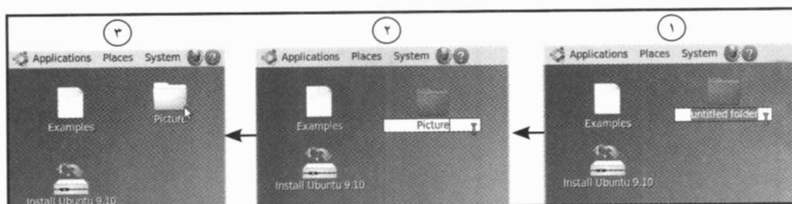
۱- محل مورد نظر برای ایجاد پوشه جدید را انتخاب کنید. من در اینجا میز کار (Desktop) را انتخاب کرده‌ام.

۲- در محل مورد نظر راســت کلیک کرده و از منو گزینه Create Folder را انتخاب کنید. (تصویر ۲۴)

تصویر ۲۴

۳- نـــام پوشـــه را تایپ کـــرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشـــارید. (تصویر ۲۵)

تصویر ۲۵

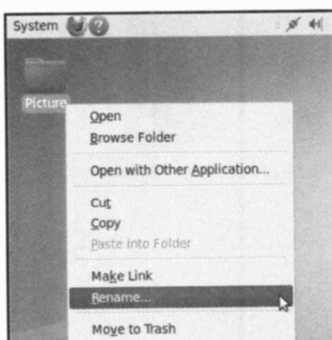
تغییر نام پوشه‌ها

در صورتی که بخواهید نام پوشه را تغییر دهید به روش زیر عمل کنید:

۱- بر روی پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه ...Rename را انتخاب کنید. (تصویر ۲۶)

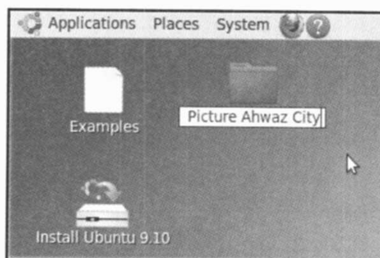
نکته ...

این روش با استفاده کلید F2 صفحه کلید نیز امکان‌پذیر است.

تصویر ۲۶

۲- نام مورد نظر خود را تایپ کرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید. (تصویر ۲۷)

تصویر ۲۷

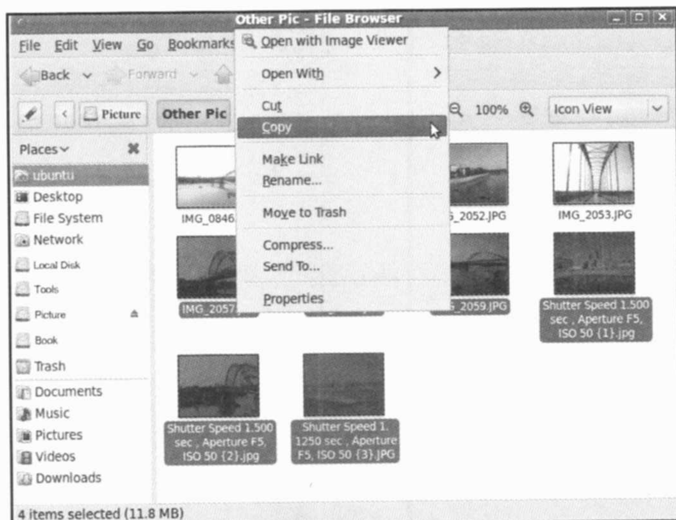
به همین آسانی می‌توانید نام پوشه‌ها را به دلخواه تغییر دهید.

کپی کردن فایل‌ها و شاخه‌ها

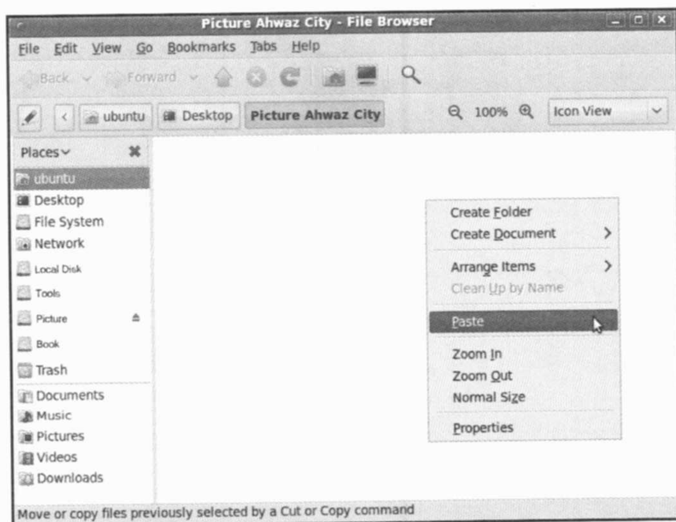
امکان کپی یک فایل یا پوشه و چسباندن آن در محل جدید به سادگی وجود دارد. برای این منظور،
مراحل زیر را انجام دهید:

۱- فایل‌ها یا پوشه‌های مورد نظر خود را انتخاب کرده، روی آنها راست کلیک کنید و از منو گزینه Copy را انتخاب نمایید. (تصویر ۲۸)

۲- سپس به مسیری که می‌خواهید فایل‌ها را در آنجا قرار دهید بروید. در فضای خالی راست کلیک کرده و از منو گزینه Paste را انتخاب کنید. (تصویر ۲۹)

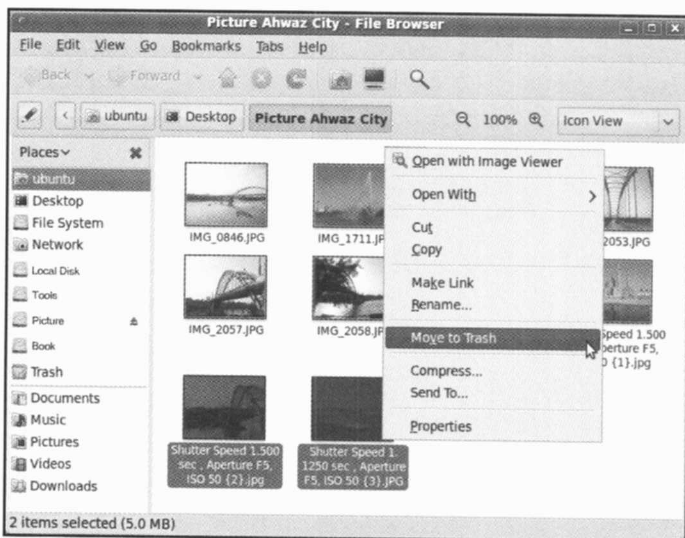
تصویر ۲۸

تصویر ۲۹

حذف فایل‌ها یا پوشه‌ها

برای حذف فایل‌ها یا پوشـــه‌ها روی فایل یا پوشه مورد نظر را انتخاب، راســت کلیــک کرده و از منــو گزینـــه Move To Trash را انتخاب کنید. (تصویر ۳۰)

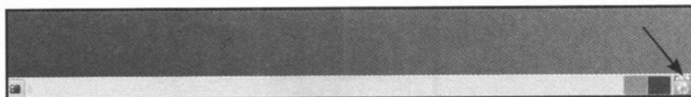
تصویر ۳۰

نکته ...

با این کار فایل‌ها به زباله دان منتقل می‌شوند. برای حذف دائمی فایل یا پوشه، باید زباله دان را خالی کنید.

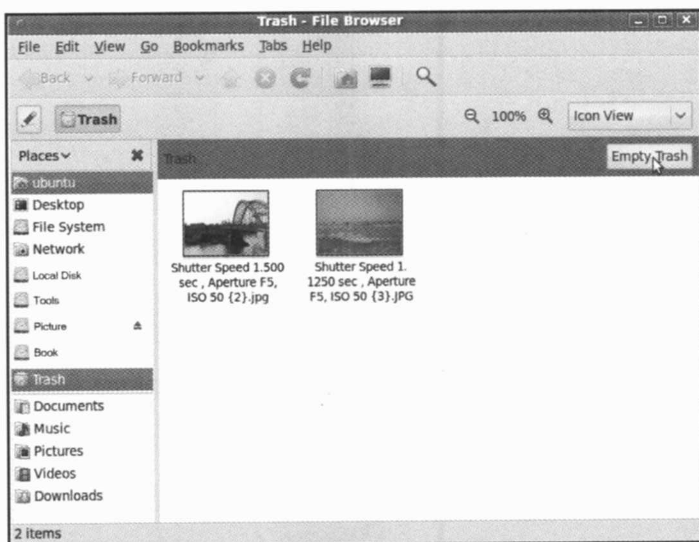
برای خالی کردن زباله دان به روش زیر عمل کنید:

۱- بر روی آیکن زباله دان در گوشه سمت راست نوار وظیفه (Taskbar) کلیک کنید. (تصویر ۳۱)

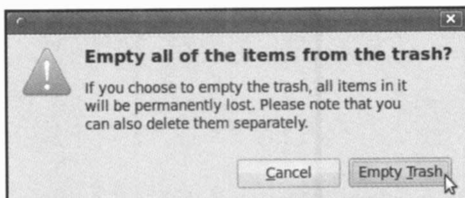
تصویر ۳۱

۲- پنجـــره زباله دان (Trash) ظاهر می‌شـــود. بر روی دکمه Empty Trash در گوشه سمت راست بالا کلیک کنید. (تصویر ۳۲)

تصویر ۳۲

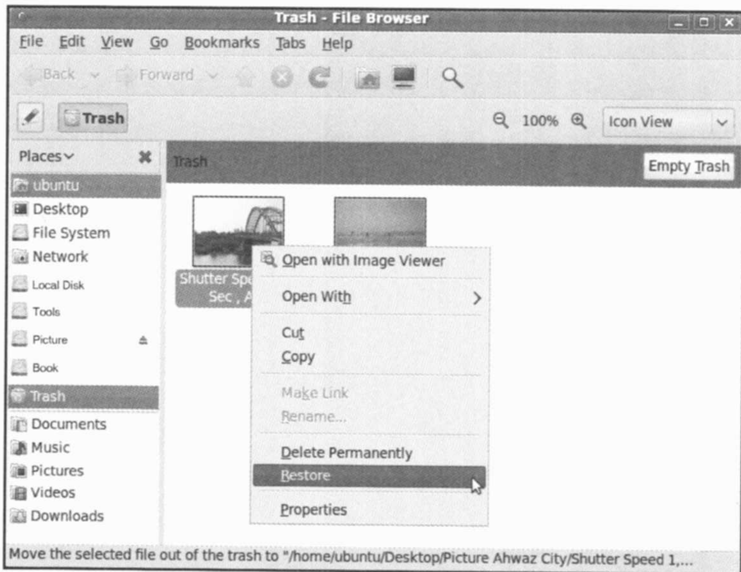
با کلیک بر روی دکمه Empty Trash پنجره‌ای باز می‌شـــود و هشدار پاک شدن اطلاعات به طور قطعی را می‌دهد و برای تأیید بر روی دکمه Empty Trash کلیک کنید. تا اطلاعات از زباله دان حذف شوند. (تصویر ۳۳)

تصویر ۳۳

بازیابی اطلاعات از زباله‌دان

ممکن اســـت اطلاعاتی را به اشـــتباه پاک کرده باشید و بخواهید آنها را دوباره برگردانید. در صورتی که اطلاعات را از زباله دان پاک کرده باشـــید، امکان بازیابی اطلاعات به سختی و با استفاده از نرم‌افزار ویژه‌ای وجود دارد. اما اگر اطلاعات در زباله دان باقی مانده باشـــند، کافی اســـت بر روی فایل مورد نظر راســـت کلیک کرده و از منو گزینـــه Restore را انتخاب نمایید. (تصویر ۳۴)

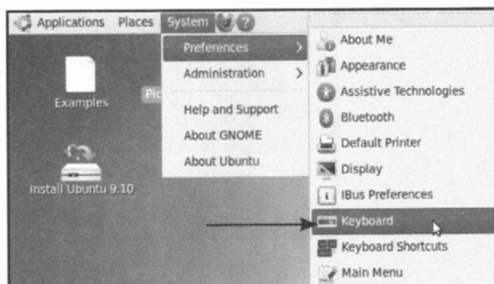
تصویر ۳۴

بدین صورت فایل پاک شـــده به محلی که قبلاً از آنجا حذف شده بود باز می‌گردد.

اضافه کردن زبان فارسی به صفحه کلید

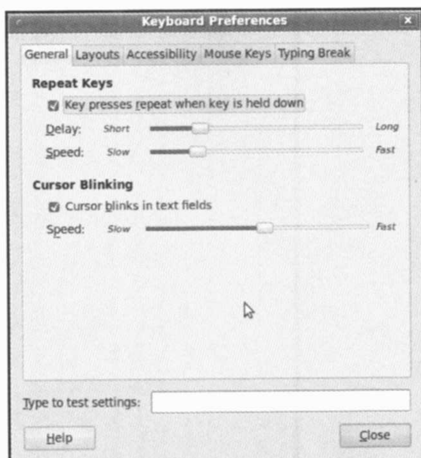
پس از اضافه کردن زبان فارسی شما قادر خواهید از امکانات زبان فارسی در اغلب برنامه‌های اوبونتو استفاده نمائید. برای اضافه کردن زبان فارسی به صفحه کلید به روش زیر عمل کنید:

۱- از منوی System و زیر منوی Preferences بر روی گزینه Keyboard کلیک کنید. (تصویر ۳۵)

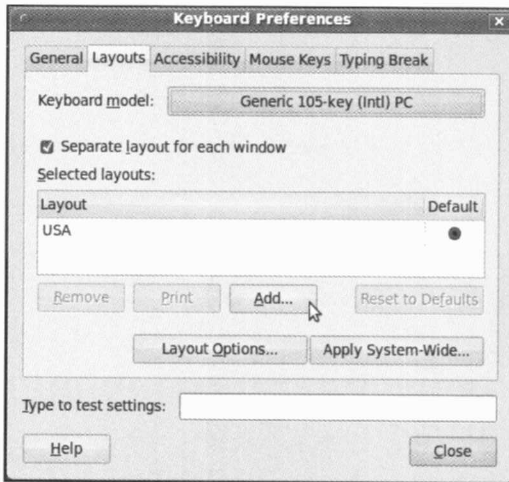
تصویر ۳۵

پنجره Keyboard Preferences ظاهر می‌شود. (تصویر ۳۶)

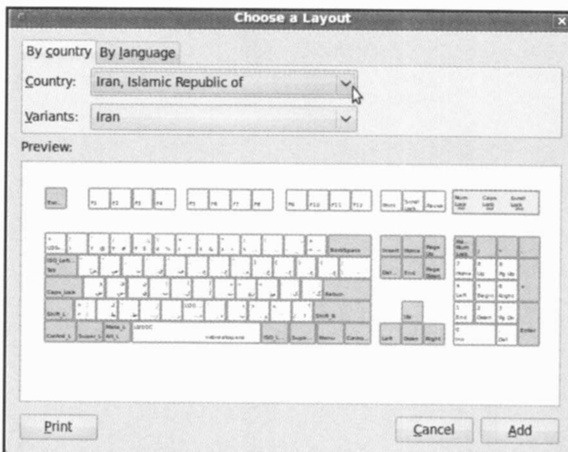
تصویر ۳۶

۲- بالای صفحه بر روی زبانه Layouts کلیک کنید و برای اضافه کردن زبان فارسی بر روی دکمه Add... کلیک کنید. (تصویر ۳۷)

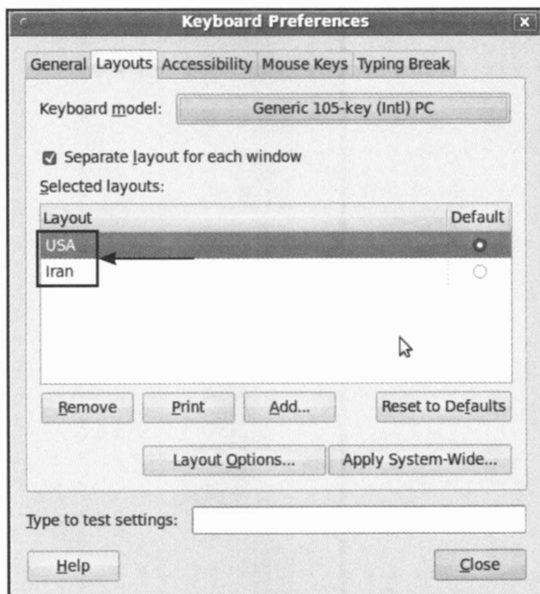
تصویر ۳۷

۳- پنجره‌ای باز می‌شود که در قسمت Country نام Iran را انتخاب کنید. (تصویر ۳۸)

تصویر ۳۸

با کلیک بر دکمه Add... زبان فارسی به لیست زبان‌های سیستم عامل لینوکس اضافه می‌شود. (تصویر ۳۹)

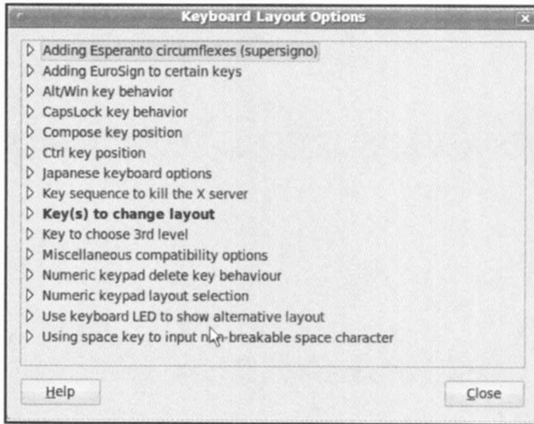

تصویر ۳۹

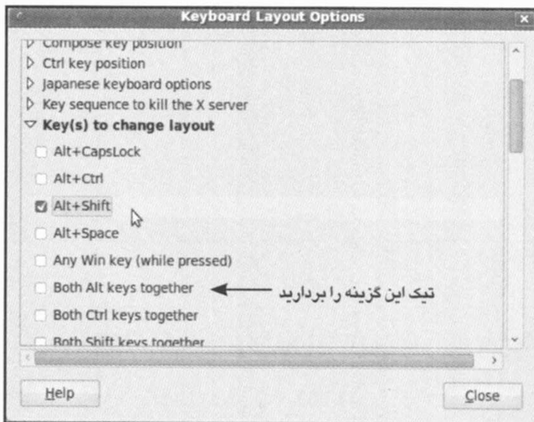
تنظیم صفحه کلید برای جابجایی بین زبان‌های انگلیسی و فارسی

در زبانه Layouts بر روی دکمه Layout Options... کلیک کنید تا پنجره Keyboard Layout options ظاهر شود. (تصویر ۴۰)

از بخش Key(s) To Change Layout تیک قسمت Both Alt keys together را برداشته و قسمت Alt+Shift را تیک دار نمائید. (تصویر ۴۱)

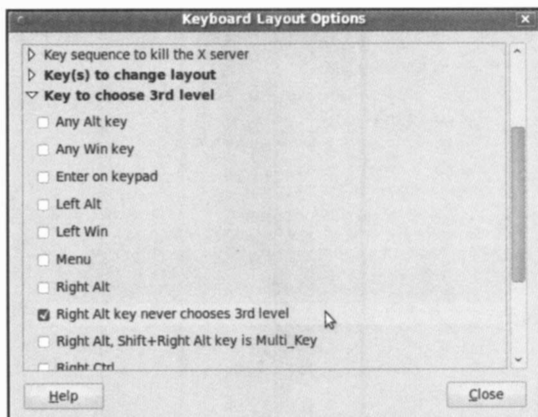

تصویر ۴۰

تصویر ۴۱

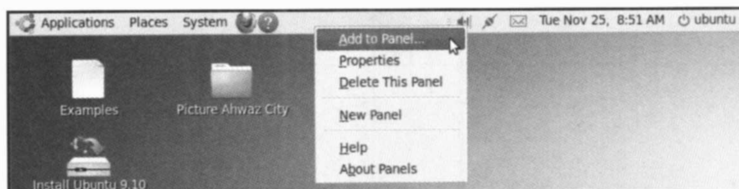
در این حالت می‌توانید زبان را با Alt+Shift سمت راست کیبورد به فارسی و با سمت چپ به انگلیسی تغییر دهید. در پایان در بخش Key to choose 3rd level قسمت Right Alt key never chooses 3rd level را تیک دار نمائید. (تصویر ۴۲)

تصویر ۴۲

اضافه کردن نشانگر زبان به لبه بالایی صفحه نمایش

بر روی لبه بالایی میزکار راســت کلیک نمــوده و از منو بر روی گزینه Add to panel کلیک نمائید. (تصویر ۴۳)

تصویر ۴۳

در پنجره‌ای که باز می‌شــود (تصویر ۴۴) دنبال Keyboard Indicator بگردید و روی آن کلیک نموده و یا دکمه Add را فشار دهید تا نشانگر به لبه بالایی میزکار شما اضافه شود. (تصویر ۴۵) اکنون با فشار همزمان کلیدهای Alt و Shift قادر خواهید بود زبان نوشتاری صفحه کلید سیستم را تغییر داده و از تغییرات آن مطلع شوید.

تصویر ۴۴

تصویر ۴۵

فصل چهارم
آشنایی با برنامه‌های کاربردی

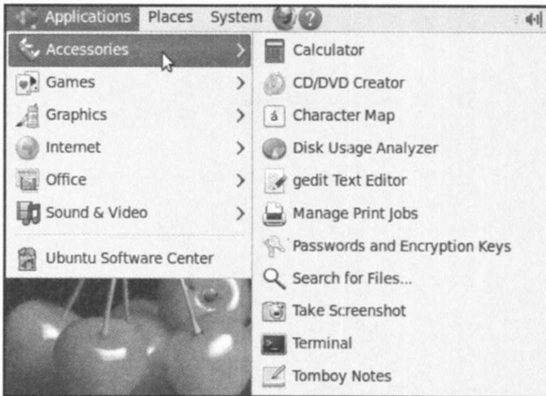
در این فصل با مهم‌ترین برنامه‌های کاربردی که به صورت اســتاندارد به همراه لینوکس ارائه می‌شــوند، آشنا خواهید شد. توجه داشته باشید که ما در این فصل و فصل بعد قصد آموزش این نرم‌افزارهای کاربردی را نداریم، زیرا آموزش هر یک از آنها خود به یک کتاب جداگانه نیاز دارد. البته در مواردی که لازم باشد، توضیحات لازم را ارائه خواهیم داد. در ادامه به معرفی نرم‌افزارهای کاربردی، اداری، گرافیکی و نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای خواهم پرداخت.

برنامه‌هــای کاربــردی موجود در لینوکــس از طریــق منــوی Applications و در دسته‌بندی‌های مربوط به خود قابل دسترسی هستند. اکنون هریک از این دسته‌بندی‌ها و برنامه‌های کاربردی موجود در آنها را به صورت مجزا بررسی خواهیم کرد. (تصویر ۴۶)

تصویر ۴۶

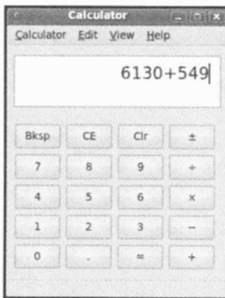
ابزارهای جانبــی تعدادی برنامه کاربردی عمومی هســتند که در منوی Accessories جای گرفته‌اند. (تصویر ۴۷)

تصویر ۴۷

برنامه‌های کاربردی این دسته‌بندی به شرح ذیل هستند.

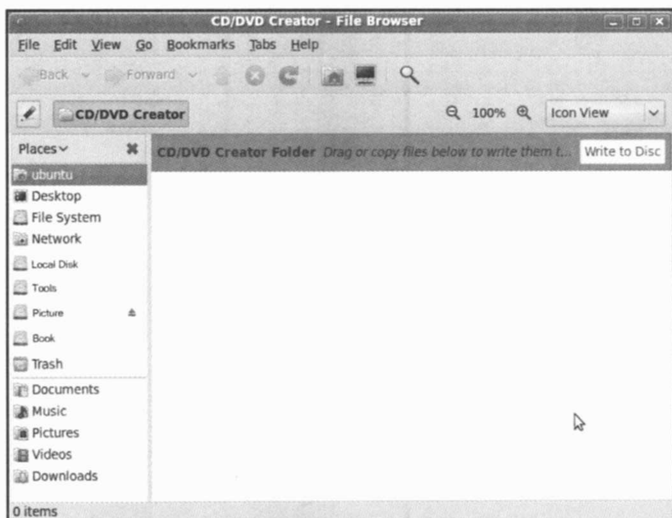
Calculator **ماشین حساب**: ماشین حساب یا (Calculator) از ابزارهایی است که به صورت روزانه استفاده می‌شود. این ابزار دارای چهار حالت پایه، پیشرفته، مالی، علمی است که می‌تواند نیازهای محاسباتی مختلف شما را پوشش دهد. کار کردن با ماشین حساب نیاز به توضیح بیشتری ندارد. (تصویر ۴۸)

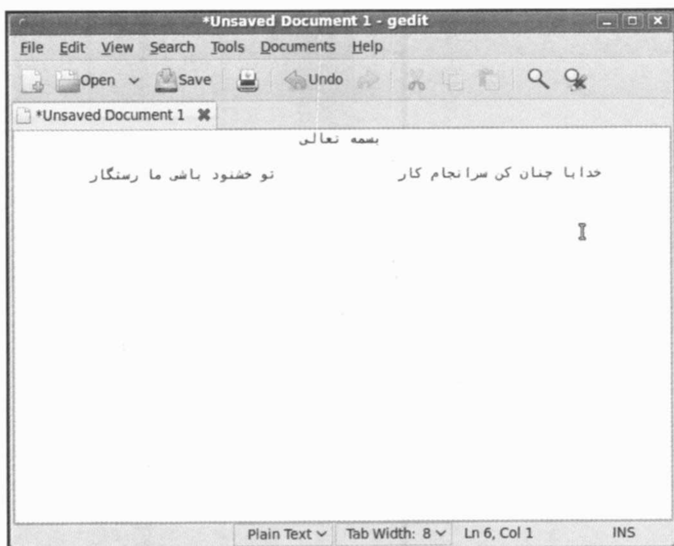
تصویر ۴۸

CD/DVD Creator **ابزار رایت CD و DVD**: ابزاری ساده و راحت برای رایت و ایجاد CD و DVD کار کردن با این ابزار آسان بوده و به راحتی می‌توانید رایت CD و DVD انجام دهید. (تصویر ۴۹)

gedit Text Editor **ابزار ویرایشگر متن**: غیر ممکن است که هر چند وقت یکبار به استفاده از یک ویرایشگر متنی نیاز پیدا نکنید. برای نوشتن فایل‌های جدید و بسیاری امور دیگر می‌توانید از ابزار Gedit Text Editor جهت تایپ استفاده نمایید. (تصویر ۵۰)

تصویر ۴۹

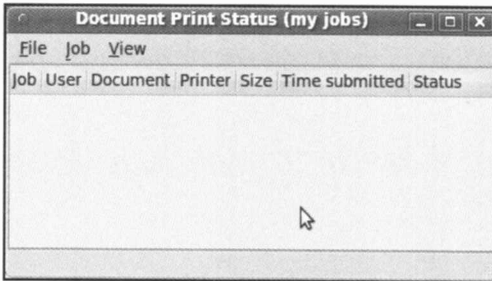

تصویر ۵۰

نکته ...

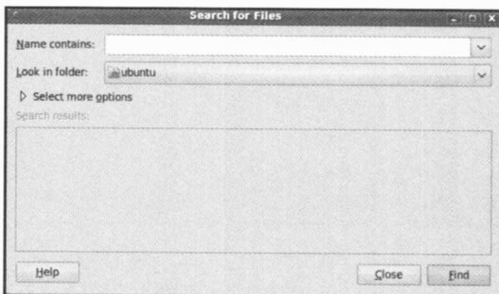
ابزار Gedit Text Editor همانند ابزار Notepad در ویندوز عمل می‌کند.

Manage Print Jobs **مدیریت صف پرینت:** توسط این ابزار می‌توانید کارهایی را که به چاپگر فرستاده می‌شود را مدیریت کنید. زمانی که شما پنجره مدیرت صف را باز می‌کنید هیچ ورودی را در این پنجره مشاهده نمی‌کنید مگر اینکه اخیرا سندی را برای چاپ به پرینتر فرستاده باشید. (تصویر ۵۱)

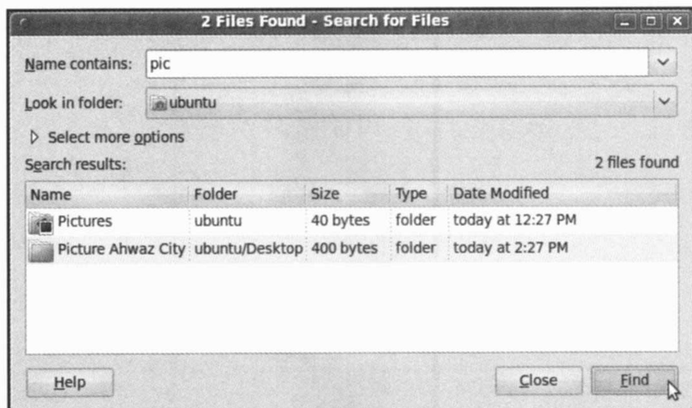
تصویر ۵۱

Search for Files... **جست و جو در فایل‌ها و پوشه‌ها:** با کلیک بر روی این دکمه ابزار جهت جست و جو باز می‌شود. (تصویر ۵۲)

تصویر ۵۲

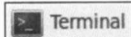
در قسمت Name Contains نام فایلی که می‌خواهید جست و جو کنید را وارد کـــرده و بر روی دکمـــه Find کلیک کنید تا نتایج مورد نظر را مشاهده کنید. (تصویر ۵۳)

تصویر ۵۳

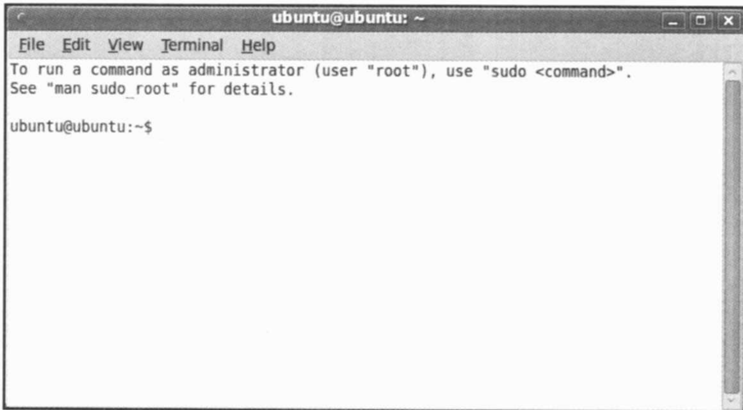
نکته ...

در قســمت Look in folder می‌توانید درایو یا پوشه خاصی را تعیین کنید که جستجو در آن انجام شود.

ابـزار خـط فرمـان (Terminal): یکـــی مهم‌تریـــن ابزار در تمامی نســـخه‌های سیســـتم عامل لینوکس ابزار Terminal (خط فرمان) می‌باشـــد. همانطور که رابطه‌های گرافیکی کاربر امـــکان انجام امور روزمره را بر روی سیستم فراهم می‌کنند، خط فرمان نیز نوعی رابط کاربری ولی به صورت متنی اســـت. تمامی اموری را که به صورت گرافیکی و با استفاده از رابطه‌های گرافیکی کاربر قابل انجام هستند را می‌توانید توسط خط فرمان نیز انجام دهید. بسیاری از اوقات پیش می‌آید که انجام برخی از کارها با استفاده

از خط فرمان بسیار ساده‌تر از انجام آن با استفاده از ابزارهای گرافیکی است. برای کار کردن با خط فرمان در لینوکس ابتدا باید تمامی ذهنیت‌های سابق خود را با خط فرمان سیستم عامل‌هایی مانند ویندوز کنار بگذارید. کار کردن با خط فرمان نه تنها ترسناک نیست، بلکه بسیار سریع و دل چسب نیز هست. خواهید دید که بسیاری از کاربران پیشرفته لینوکس ترجیح می‌دهند تا بسیاری از کارهای خود را با استفاده از خط فرمان انجام دهند. خط فرمان ابزاری فوق‌العاده و بی‌نظیر برای آنها به شمار می‌رود. نخستین چیزی که در خط فرمان مشاهده می‌کنید، اعلان فرمان است که بصورت علامت $ می‌باشد. (تصویر ۵۴)

تصویر ۵۴

نکته ...

خط فرمان (Terminal) تقریباً همانند خط فرمان (داس) در ویندوز عمل می‌کند.

دستورات خط فرمان (Terminal): تایپ دستورات در محیط خط فرمان بسیار آسان می‌باشد. برای این که با محیط خط فرمان آشنا شوید، سعی کنید با دستوراتی که در زیر بررسی می‌شوند، تمرین کنید. در ابتدا با چند دستور ساده شروع می‌کنیم.

نکته ...
بعد از تایپ دستور مورد نظر باید کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید تا دستور اجرا شود.

دستور Date: تاریخ و ساعت جاری سیستم را نمایش می‌دهد. (تصویر ۵۵)

```
ubuntu@ubuntu: ~
File Edit View Terminal Help
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

ubuntu@ubuntu:~$ date
Sun Jan  3 20:01:07 IRST 2010
ubuntu@ubuntu:~$
```

تصویر ۵۵

دستور Cal: تاریخ سیستم را به صورت Classic نشان می‌دهد. (تصویر ۵۶)

```
ubuntu@ubuntu:~$ cal
    January 2010
Su Mo Tu We Th Fr Sa
                1  2
 3  4  5  6  7  8  9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30
31
```

تصویر ۵۶

دستور Man: این دستور خود یک دستور راهنماست، به این شکل که در صورتی که از دستوری اطلاع نداشتند با تایپ man و سپس دستور مورد نظر، کاربرد دستور فوق را در یک فایل متنی مشاهده خواهید کرد. مثال: دستور Man Date (تصویر ۵۷)

```
ubuntu@ubuntu: ~
File Edit View Terminal Help
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

ubuntu@ubuntu:~$ man Date
```

```
DATE(1)                        User Commands                        DATE(1)

NAME
       date - print or set the system date and time

SYNOPSIS
       date [OPTION]... [+FORMAT]
       date [-u|--utc|--universal] [MMDDhhmm[[CC]YY][.ss]]

DESCRIPTION
       Display the current time in the given FORMAT, or set the system date.

       -d, --date=STRING
              display time described by STRING, not `now'

       -f, --file=DATEFILE
              like --date once for each line of DATEFILE

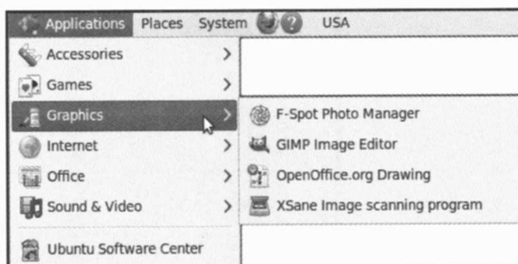
       -r, --reference=FILE
              display the last modification time of FILE

       -R, --rfc-2822
              output  date  and time in RFC 2822 format.  Example: Mon, 07 Aug
 Manual page date(1) line 1
```

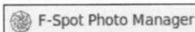
تصویر ۵۷

فصل پنجم
ابزارهای گرافیکی و برنامه اداری Open Office

ابزارهـــای گرافیکی تعدادی نرم‌افزارهســـتند که کاربـــرد آنها در ایجاد و ویرایش فایل‌های گرافیکی و نمایش تصاویر، کار با اسکنرها و دوربین‌های دیجیتالی می‌باشـــند. این ابزارها در زیر منـــوی Graphics جای گرفته‌اند. (تصویر ۵۸)

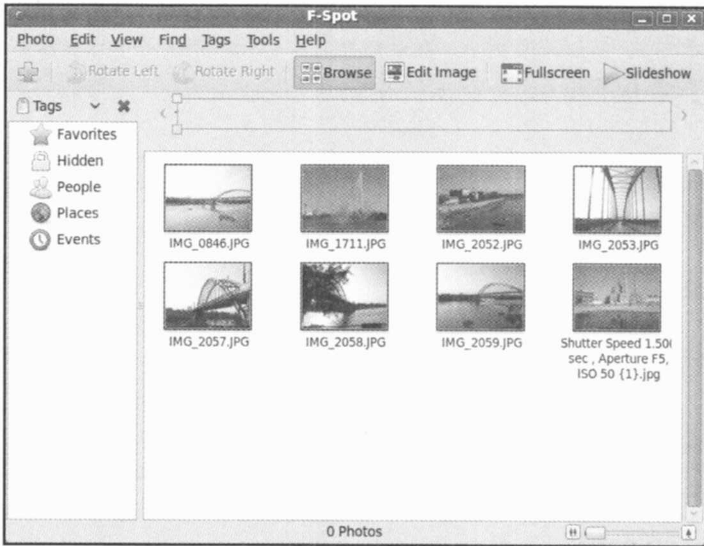
تصویر ۵۸

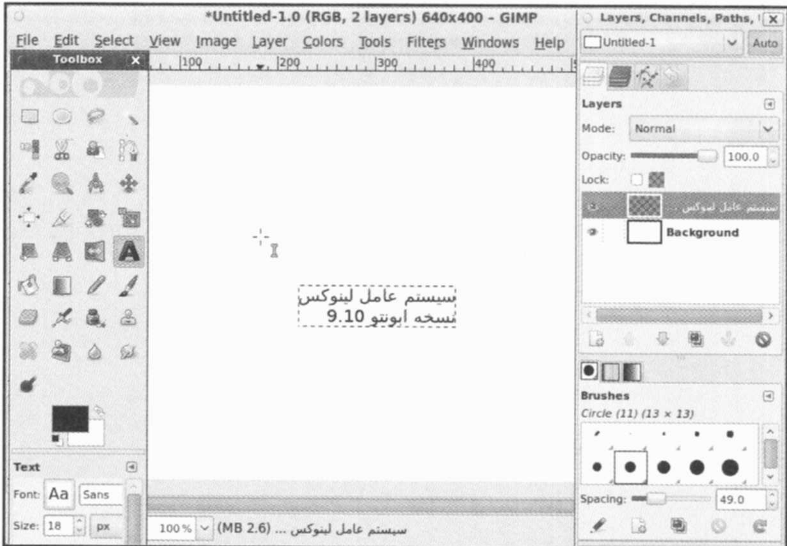
ابزار مدیریت تصاویر: یکی از قویترین و بهترین نرم‌افزارهـــای موجود برای مدیریت و نمایش تصاویر ابزار F-Spot اســـت بـــا این ابزار همچنین قادر خواهید بـــود تصاویر را به صورت‌های مختلف دسته‌بندی و مشاهده نمایید. (تصویر ۵۹)

ابـزار ویرایش تصاویر: کاربران برنامه فتوشـــاپ احتمالاً از دیـــدن ابزار قدرتمند گرافیکی GIMP Image Editor خرســـند خواهند شـــد. مخصوصاً وقتی که ببینند این ابزار به خوبی با زبان فارســـی هم سازگار است و فایل‌های PSD را نیز پشتیبانی می‌کند. GIMP به نوعی رقیب فتوشاپ در عرصه بازمتن محسوب می‌شود. (تصویر ۶۰)

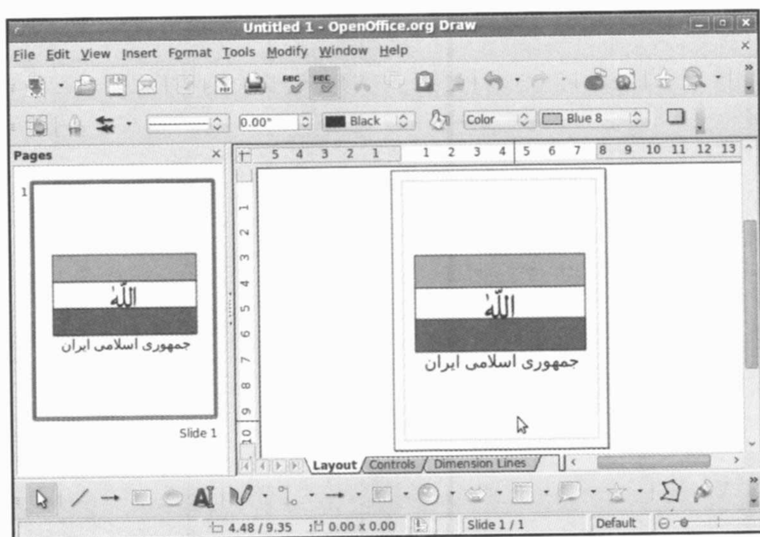

تصویر ۵۹

تصویر ۶۰

OpenOffice.org Drawing **ابزار طراحی گرافیکی**: در صورتی که با نرم‌افزارهای رسم اشکال برداری مانند Corel Draw کار کرده باشید، مفاهیم این نرم‌افزار را به آسانی درک خواهید کرد. با استفاده از این نرم‌افزار می‌توانید انواع نمودارها، اشکال، دیاگرام‌ها و پوسترها را رسم و طراحی کنید و با فرمت Sxd (فرمت اصلی برنامـــه Draw) و همچنین فرمت‌های متنوع تصویری ذخیره نمایید. ضمناً این نرم‌افزار به خوبی از زبان فارسی پشتیبانی می‌کند. (تصویر ۶۱)

تصویر ۶۱

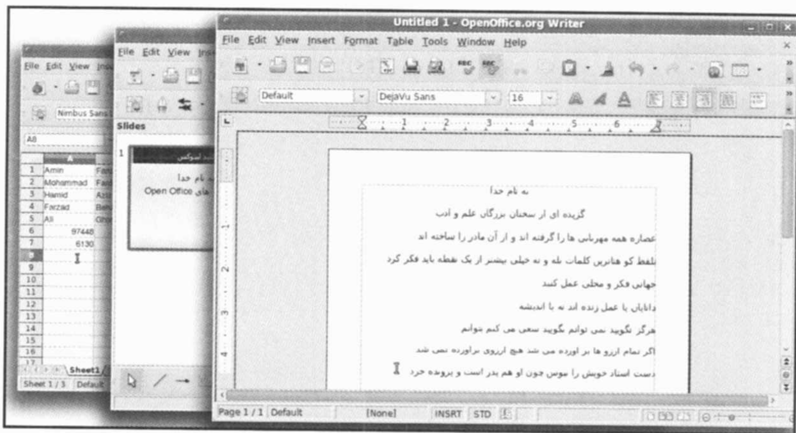
ابزار اسکن تصاویر: در صورتی که اسکنر دارید، می‌توانید از این ابزار برای اسکن، کپی و فکس تصاویر سود ببرید.

معرفـی نرم‌افـزار اداری (Open Office): ایـن نرم‌افـزار یکـی از قدرتمندترین مجموعه‌های اداری ارائه شده در جهان می‌باشد. این مجموعه هم برای سیستم عامل ویندوز و هم برای سیستم عامل لینوکس ارائه می‌شود. این بســته نرم‌افزاری رایگان بوده و می‌توانید جدیدترین نسخه‌های آن را از

سـایت Www.OpenOffice.Org دریافت و نصب نمایید. نسخه همراه با لینوکس ابونتو ۳٫۰۱ می‌باشـد. این مجموعه نرم‌افزاری توسط شرکت سان مایکروسیسـتمز (Sun Microsystems) و با استفاده از زبان برنامه‌نویسی جاوا و ++C تهیه شـده است. این مجموعه اداری خود به تنهایی برای رفع تمامی نیازهای یک کاربر اداری کافی است. نکته‌ای که این نرم‌افزار را بیش از پیش قدرتمندتر می‌سازد قابلیت‌های آن در خواندن انواع فرمت‌های Office ویندوز و ذخیره آن با همان فرمت‌ها می‌باشد.

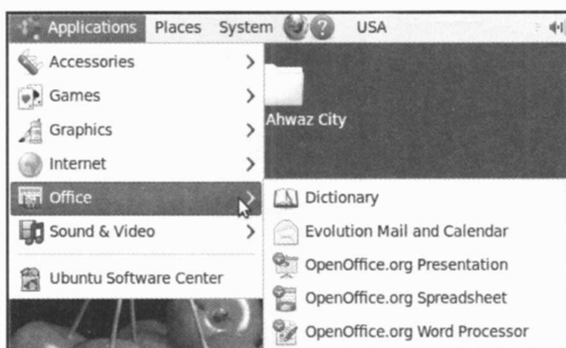
نکته ...

Open Office قادر می‌باشد فایل‌های مایکروسافت را خوانده و با همان فرمت ذخیره کند. (تصویر ۶۲)

تصویر ۶۲

شرح کامل قابلیت‌های این مجموعه اداری خود به یک کتاب جداگانه نیاز دارد. پس اجازه دهید به معرفی اجمالی نرم‌افزارهای موجود در این مجموعه بپردازیم. ابزارهای نرم‌افزار اداری Open Office در منوی Applications و زیر منوی Office قرار دارند. (تصویر ۶۳)

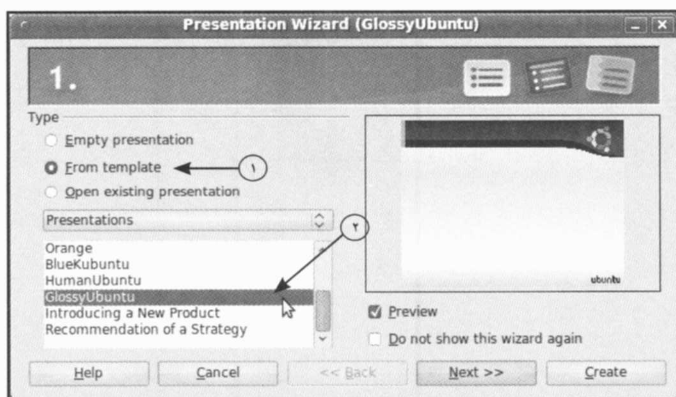

تصویر ۶۳

OpenOffice.org Word Processor ابزار ارائه (OpenOffice.org Presentation):

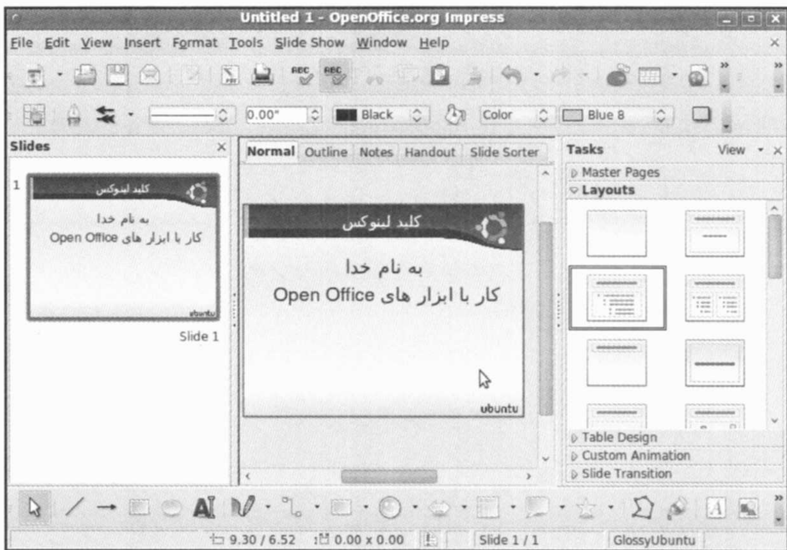
ایـــن ابـــزار می‌تواند فرمت‌ها بســـیاری را از جمله فرمت ارائـــه Microsoft PowerPoint را خوانده و به همان فرمت ذخیره کند.

با اجرای ابزار OpenOffice.org Presentation پنجره تنظیمات اولیه آن باز می‌شود. گزینه From Template را فعال کنید. در لیست کشویی پایین گزینه GlassyUbuntu را انتخاب کرده و بر روی دکمه Create کلیک کنید. (تصویر ۶۴)

تصویر ۶۴

پنجــره اصلی ظاهر می‌شــود. مطالب خود را جهت ارائــه وارد محیط نرم‌افزار نمایید. (تصویر ۶۵)

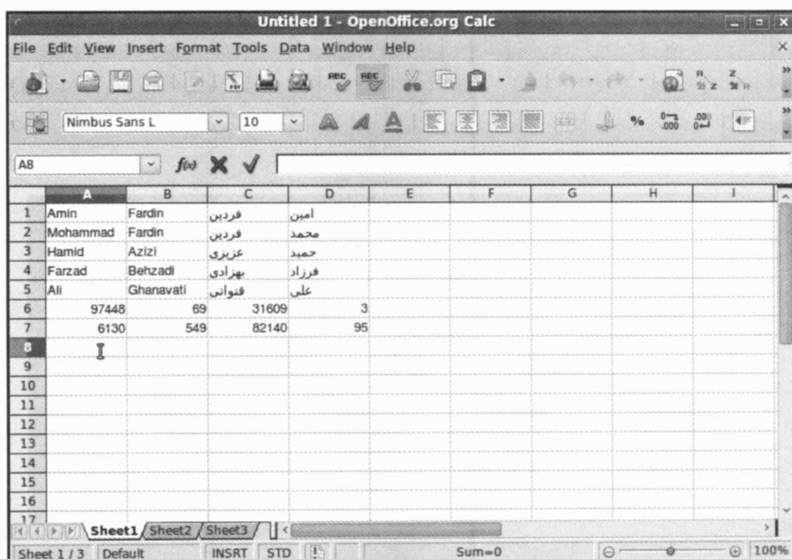

تصویر ۶۵

نکته ...

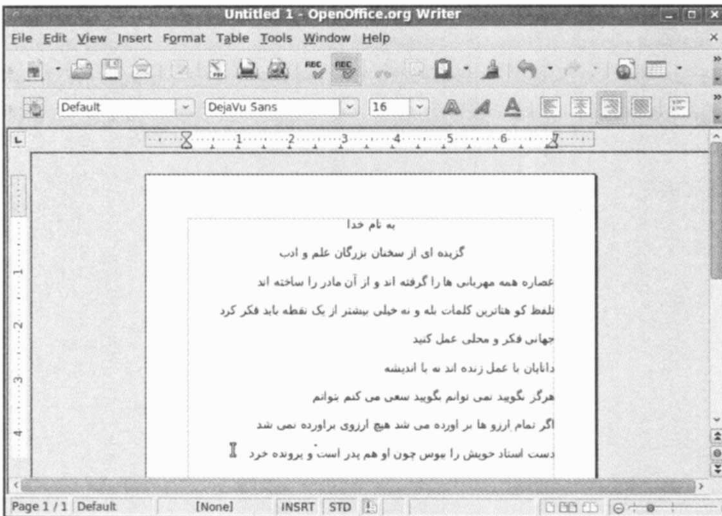
ابزار ارائه OpenOffice.org Presentation همانند ابزار Microsoft PowerPoint در ویندوز عمل می‌کنند.

OpenOffice.org Spreadsheet **ابزار صفحه گســترده (Spreadsheet)**: این نرم‌افزار یک نرم‌افزار صفحه گســترده مانند Microsoft Excel می‌باشد. در صورتی که قبلاً با Excel ویندوز کار کرده باشــید، کار کردن با این نرم‌افزار نیز برایتان بسیار ساده خواهد بود. این ابزار می‌تواند فرمت Microsoft Excel را خوانده و به همان فرمت ذخیره کند. (تصویر ۶۶)

تصویر ۶۶

OpenOffice.org Word Processor **واژه‌پرداز (Word Processor)**: یک ابزار برای تایپ و ویرایش متون می‌باشد و یکی از پر کاربردترین ابزارهای مجموعه OpenOffice می‌باشد. این ابزار همانند Microsoft Word بوده و کاربردهای آن بسیار است. (تصویر ۶۷)

تصویر ۶۷

نکته ...

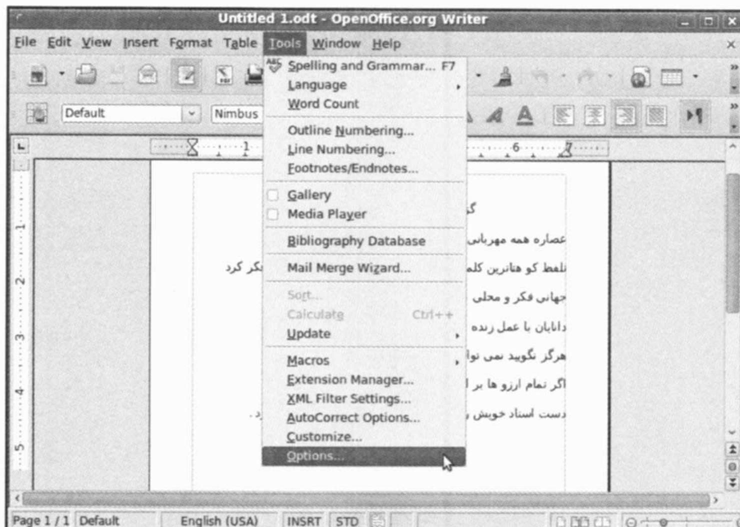
به ابزار واژه‌پرداز (Word Processor) کاتب اپن افیس گفته می‌شود.

با کمک این نرم‌افزار می‌توانید مستنداتی که توسط واژه‌پرداز Microsoft Word آماده کرده‌اید را وارد محیط لینوکس کنید.

تنظیم واژه‌پرداز (Word Processor) برای فارسی‌نویسی

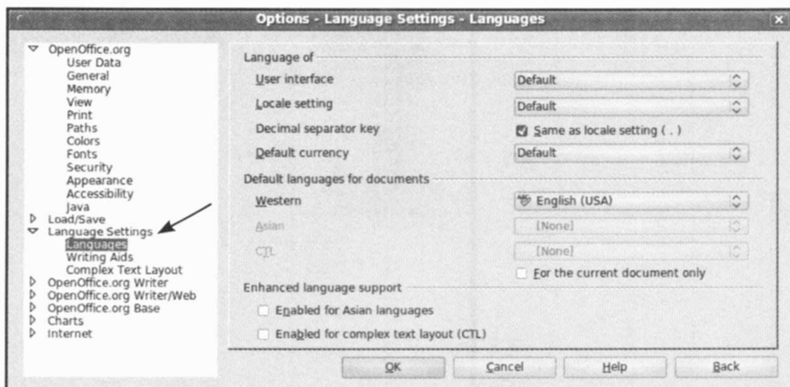
برای اینکه امکان راست به چپ‌نویسی در مجموعه ادارای Open Office فعال شود، باید تغییراتی در آن اعمال نمائید. در این قسمت به عنوان نمونه ما این تغییرات را در Open Office Writer اعمال می‌کنیم

۱- از منوی Tools گزینه Options را انتخاب نمایید. (تصویر ۶۸)

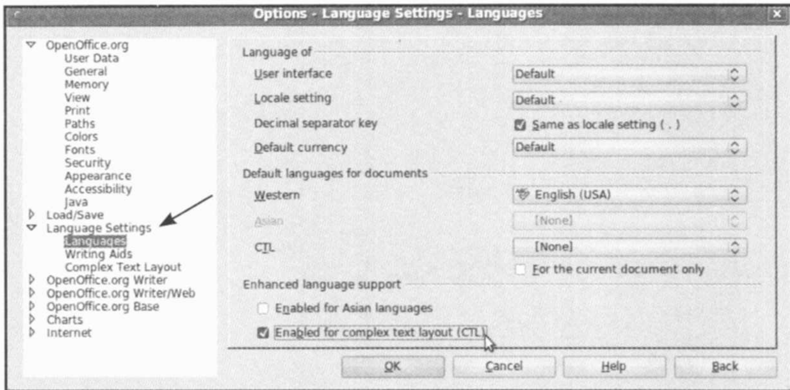
تصویر ۶۸

۲- پنجره تنظیمات Word Processor ظاهر می‌شود. وارد قسمت Language Settingsشده و بر روی گزینه Languages کلیک کنید. (تصویر ۶۹)

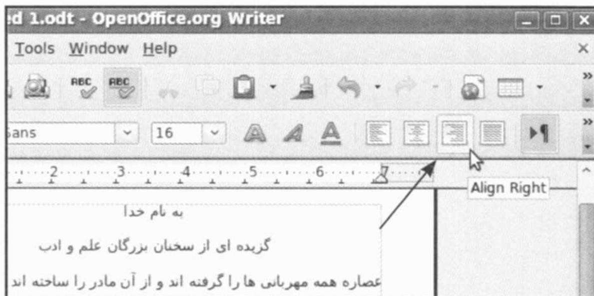
تصویر ۶۹

۳- قسمت Enabled for complex text layout (CTL) را تیک‌دار نمائید. و سپس بر روی دکمه OK کلیک کنید تا تغییرات اعمال شود. (تصویر ۷۰)

تصویر ۷۰

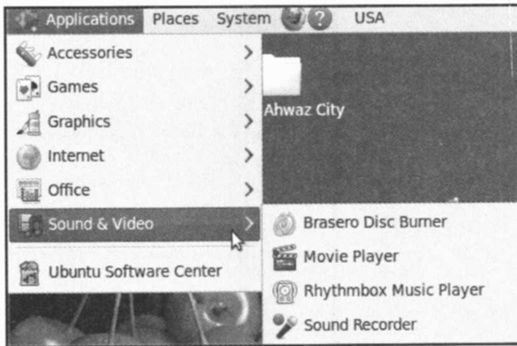
اکنون برای راست به چپ‌نویسی در Open Office Writer، روی دکمه راست به چپ‌نویسی Right- To-Left که در تصویر نشان داده شده است را کلیک نمائید. (تصویر ۷۱)

تصویر ۷۱

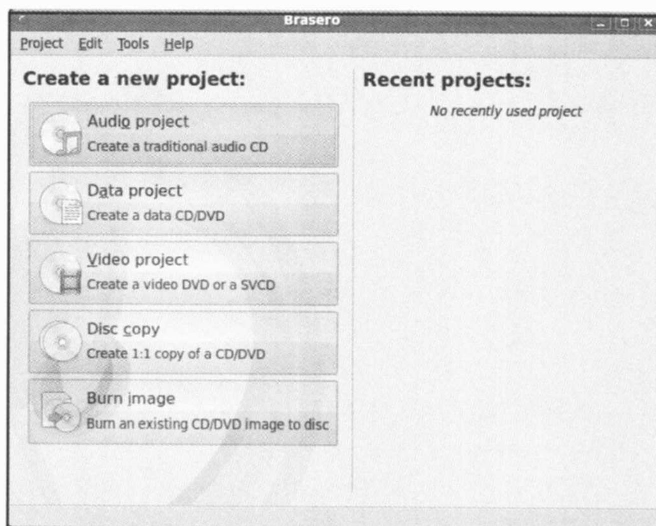
فصل ششم
ابزارهای چند رسانه‌ای، صوت و ویدیو

امروزه کامپیوترها تبدیل به یکی از ابزارهای سرگرمی‌های خانگی شده‌اند و نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای در تحقق این امر نقش بسیار مهمی داشته‌اند. لینوکس به همراه مجموعه‌ای تقریباً کامل از ابزارهای چند رسانه‌ای ارائه شده است. (تصویر ۷۲)

تصویر ۷۲

Brasero Disc Burner **ابزار کاربردی رایت فایل‌های صوتی و تصویری:** لینوکس ابزارهای قابل انعطافی برای رایت CD در اختیار کاربران قرار داده یکی از قویترین ابزارهای رایت فایل‌های صوتی تصویری Brasero Disc Burner می‌باشد که محیط آن را در تصویر ۷۳ می‌بینید.

تصویر ۷۳

برای رایت فایل مورد نظر فقط کافی است بر روی دکمه آن در پنجره Brasero کلیک کنید.

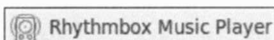
نکته ...

چنانچه کامپیوتر شما فاقد دستگاه (CD Writer) می‌باشد، این ابزار را نادیده بگیرید.

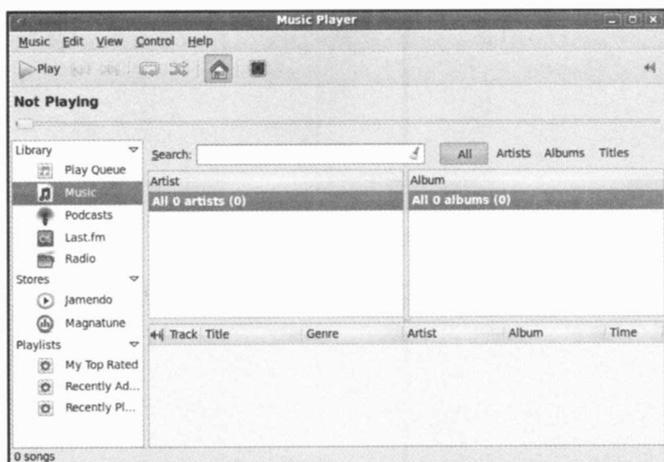
Movie Player **پخش کننده فیلم:** یکی از برنامه‌های بسیار مفید برای مشاهده سریع تعداد زیادی فایل تصویری، ابزار Movie Player می‌باشد. علاوه بر این به خوبی فایل‌های ویدیویی شما را پخش می‌کند، یک پخش کننده صوتی قدرتمند نیز هست و از آن می‌توانید برای پخش آرشیو موسیقی خود نیز استفاده کنید. (تصویر ۷۴)

تصویر ۷۴

پخش‌کننده موزیک و رادیو: ابزار ... Rhythmbox Music یک برنامه بسیار خوب، قوی و با دقت برای گوش دادن به ایستگاه‌های مختلف رادیویی و موسیقی‌های جاری در اینترنت می‌باشد. می‌توانید با اتصال به اینترنت، موسیقی مورد نظر خود را توسط این ابزار گوش داده و در کامپیوتر خود ذخیره کنید. (تصویر ۷۵)

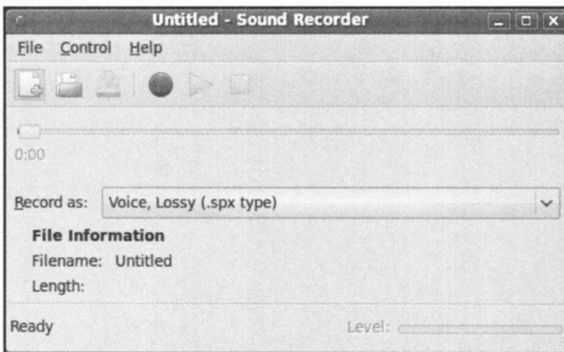

تصویر ۷۵

نکته ...

توسط این ابزار می‌توانید به فایل‌های صوتی موجود در کامپیوتر هم گوش دهید.

Sound Recorder **ابزاری کارآمد برای ضبط صدا:** ابزار ساده‌ای برای ضبط صدا و ذخیره به صورت فایل‌های صوتی است. قادر است صدا را به فرمت‌های مختلف ذخیره نمایید. در صورتی که بر روی سیستم خود میکروفن دارید می‌توانید از این ابزار استفاده نمایید. (تصویر ۷۶)

تصویر ۷۶

برای ضبط صدا کافی است بر روی دکمه کلیک کنید. و برای متوقف کردن عملیات ضبط بر روی دکمه کلیک کنید.

فصل هفتم
اتصال به اینترنت و آشنایی با ابزارهای اینترنت

ابزارهـــای مختلـــف و متنوعی با کارایی‌های مختلفـــی وجود دارند که امکان ســـاخت اتصالات اینترنتی را برای شـــما فراهم می‌کنند. ابزار خط فرمانی pppconfig امکان اتصال به اینترنت به روش Dialup را برای شـــما فراهم می‌کند.

نکته ...

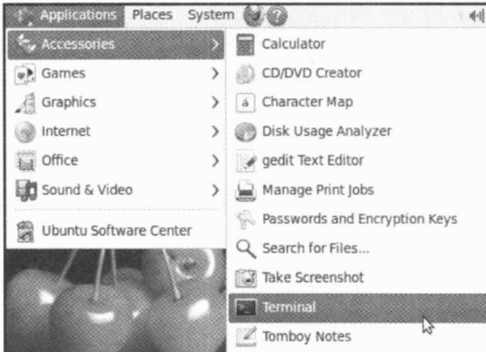
اتصال به اینترنت در این حالت (به صورت دیسک زنده) برای شما کاربردی نخواهد داشت و فقط جهت آشنایی شما به اتصال به اینترنت می‌باشد چون با هر بار ریست شدن کامپیوتر مراحل زیر را باید دوباره طی کنید و یا حتی ممکن است شرکتی که مودم شما به آن تعلق دارد درایور لینوکس را نداشته باشد.

اتصال به اینترنت به روش Dialup

pppconfig یکی از محبوب‌ترین برنامه‌های ســـاخت اتصالات اینترنت در اوبونتـــو اســـت. ppconfig یک ابزار خط فرمانی اســـت که به صورت پیش‌فرض در کلیه توزیع‌های خانواده اوبونتو نصب شـــده و قابل اســـتفاده می‌باشد. ضمنا این برنامه همخوانی خوبی نیز با نوع سرویس‌دهی ISPهای ایرانی دارد.

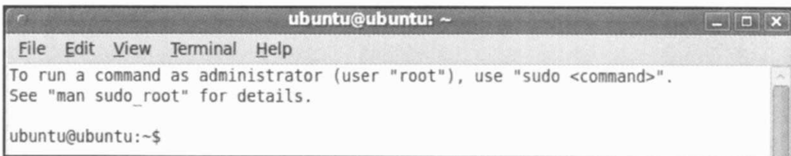
جهت ســـاخت اتصال به اینترنت توسط pppconfig به روش زیر عمل کنید:

۱- از منـــوی Applications زیـــر منـــوی Accessories بـــر روی گزینه Terminal کلیک کنید. (تصویر ۷۷)

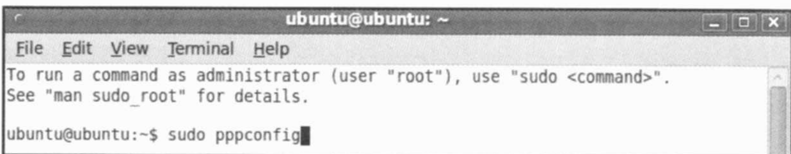
تصویر ۷۷

پنجره پوسته ترمینال ظاهر خواهد شد. (تصویر ۷۸)

تصویر ۷۸

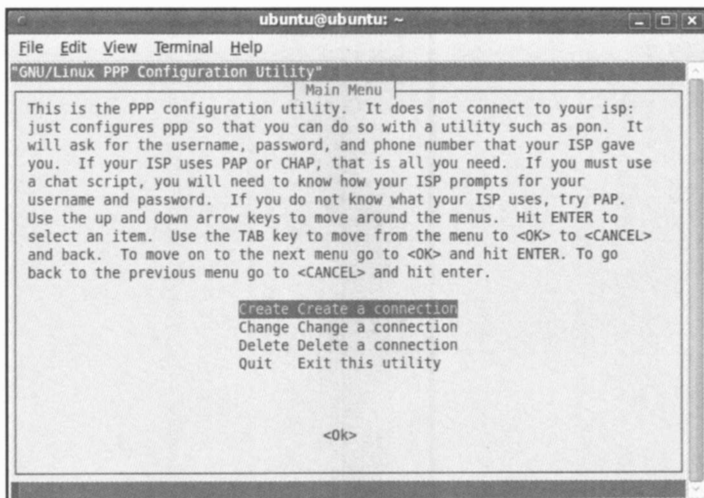
۲- دستور sudo pppconfig را تایپ کرده و کلید Enter را بفشارید. (تصویر ۷۹)

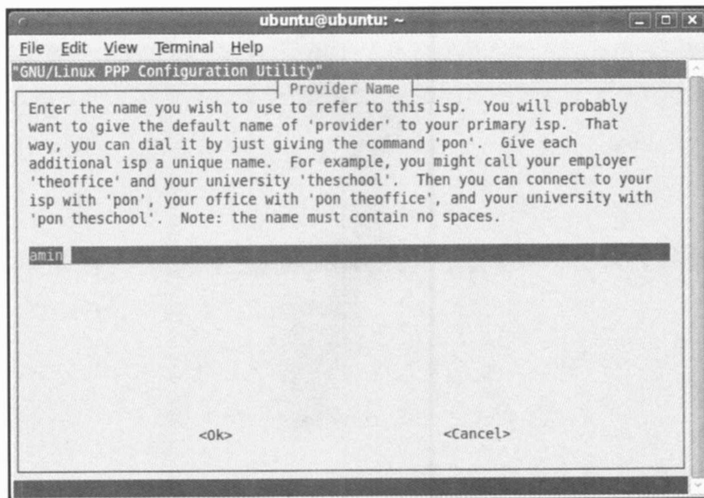
تصویر ۷۹

۳- سپس صفحه Main Menu را خواهید دید. روی Create a connection رفته و دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۰)

۴- در این قسمت از شما نام سرویس دهنده پرسیده می‌شود. این نام را با دقت وارد نمائید چون هر بار برای اتصال به اینترنت به این نام نیاز خواهید داشت. سپس دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۱)

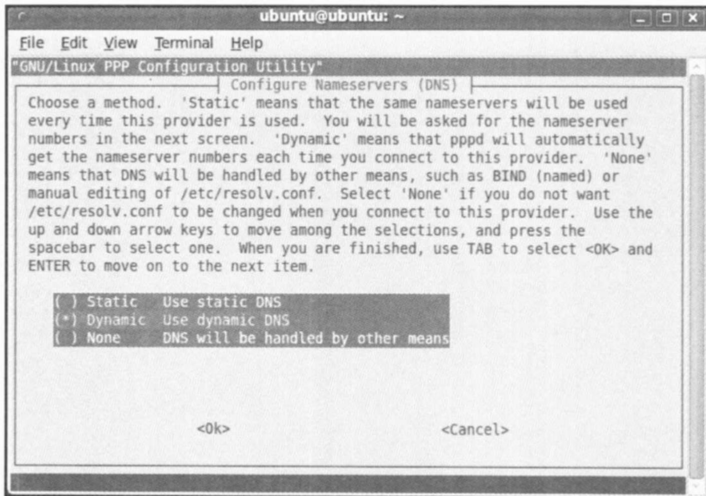

تصویر ۸۰

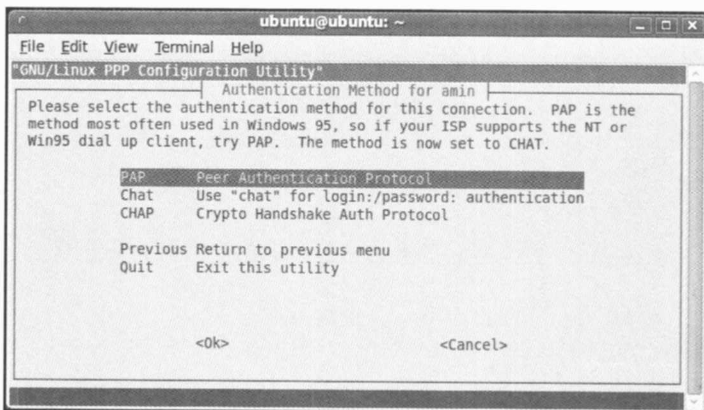
تصویر ۸۱

۵- این قسمت مربوط به پیکربندی DNS می‌باشد. روی گزینه Dynamic رفته و آن را به کمک کلید space از صفحه کلید ستاره‌دار نموده و سپس دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۲)

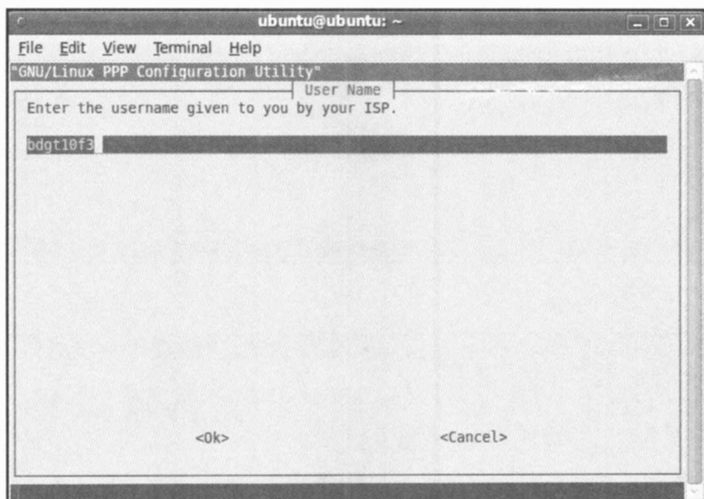
تصویر ۸۲

۶- این قسمت مربوط به نوع تأیید نام کاربری/ کلمه عبور شماست که بسته به نوع سرویس ممکن است متفاوت باشد. ISPهای ایرانی اغلب از سرویس PAP استفاده می‌کنند. شما نیز در این بخش گزینه PAP را انتخاب نموده و برای ادامه کار دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۳)

تصویر ۸۳

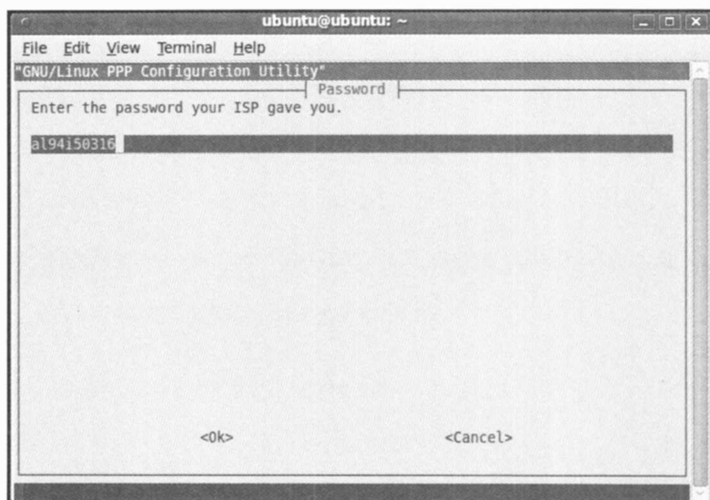
۷- این قسمت مربوط به نام کاربری است که از ISP خود دریافت نموده‌اید. نام کاربری خود را وارد نموده و کلید Enter را فشار دهید. در صورتی که از سرویس‌دهنده‌های IN یا هوشمند سرویس اینترنت دارید به جای نام کاربری یک space زده و سپس کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۴)

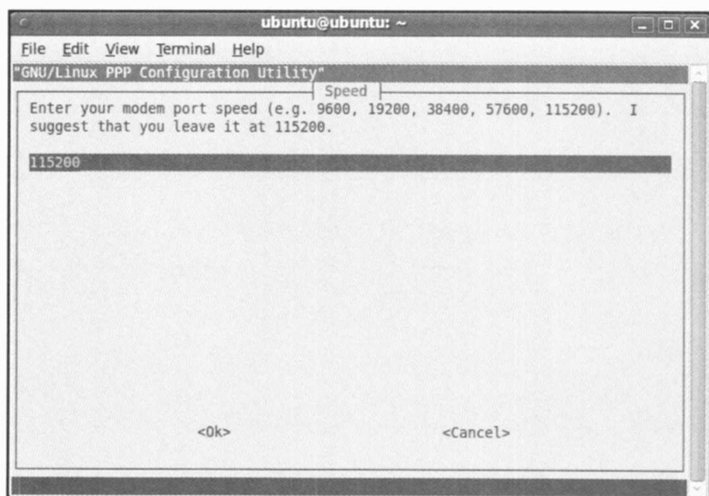
تصویر ۸۴

۸- این قسمت مربوط به کلمه عبوری است که از ISP خود دریافت نموده‌اید. کلمه عبور خود را وارد نموده و کلید Enter را فشار دهید. در صورتی که از سرویس‌دهنده‌های IN یا هوشمند سرویس اینترنت دارید به جای کلمه عبور یک space زده و سپس کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۵)

۹- در این مرحله سرعت مودم خود را وارد نمائید. در صورتی که از سرعت مودم خود اطلاع ندارید می‌توانید با مشاهده عدد ۱۱۵۲۰۰ در این قسمت برای ادامه کار کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۶)

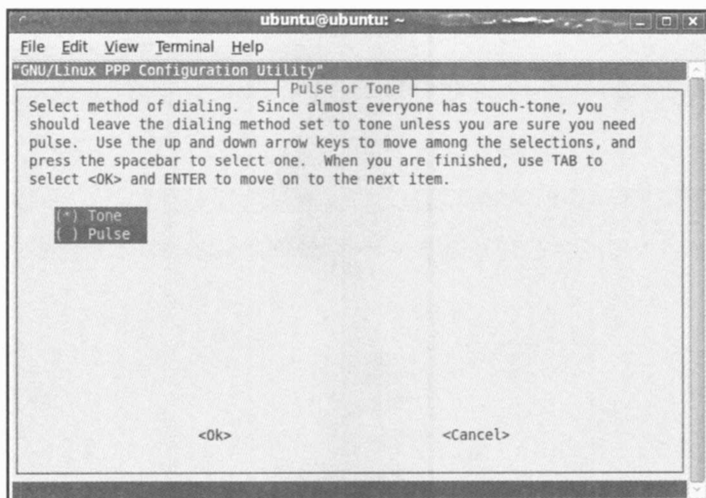

تصویر ۸۵

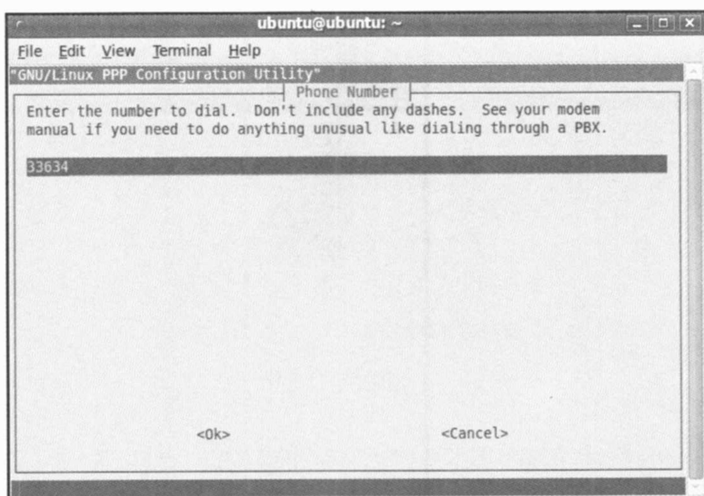
تصویر ۸۶

۱۰- نوع شماره‌گیری Tone یا پالس را مشخص نموده و برای ادامه کار دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۷)

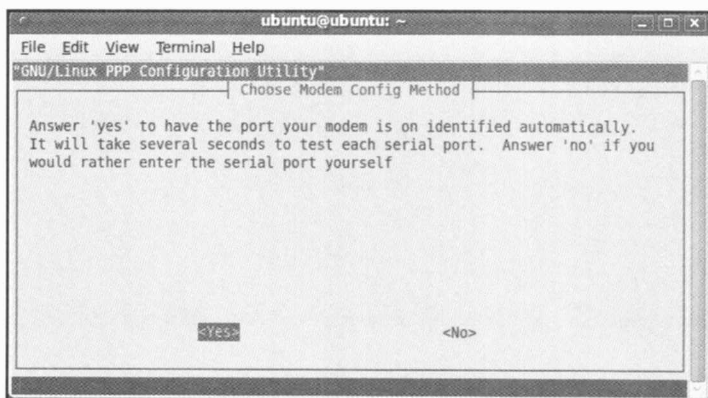
تصویر ۸۷

۱۱- در این قسمت شماره تلفنی که ISP یا سرویس دهنده جهت اتصال به اینترنت در اختیار شما قرار داده است را وارد نموده و جهت ادامه کار کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۸)

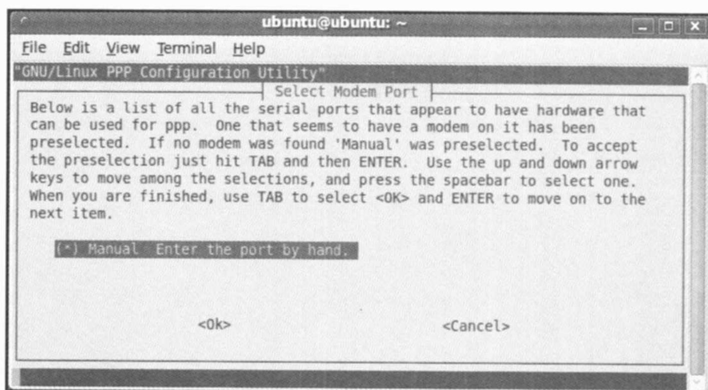
تصویر ۸۸

۱۲- در ایـــن بخـــش در صورتی کـــه مایلید درگاه مودم شـــما به صورت اتوماتیک تشـــخیص داده شود روی گزینه Yes رفته و کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۹)

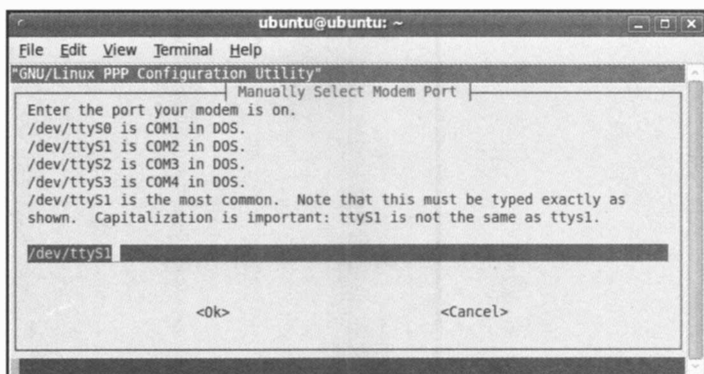
تصویر ۸۹

۱۳- در صورت عدم تشخیص خودکار مودم شما، صفحه جدیدی خواهید دید که به با فشردن کلید Enter شما را به صفحه انتخاب دستی درگاه مودم خواهد برد. (تصویر ۹۰)

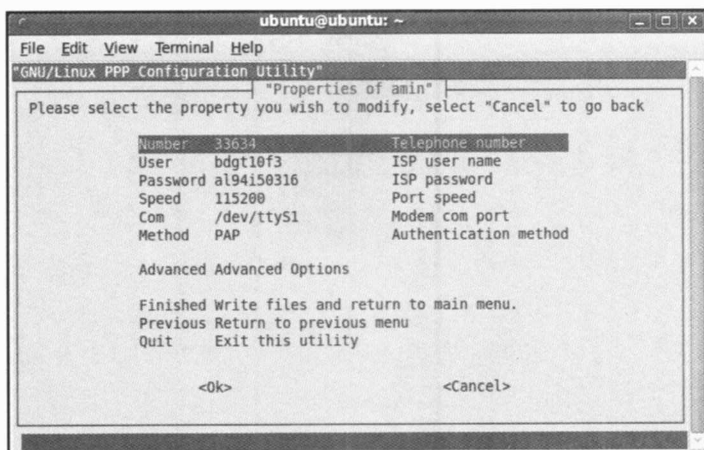
تصویر ۹۰

۱۴- در مرحله تنظیمات پیش‌فرض را قبول کرده و کلید Enter را بفشارید. (تصویر ۹۱)

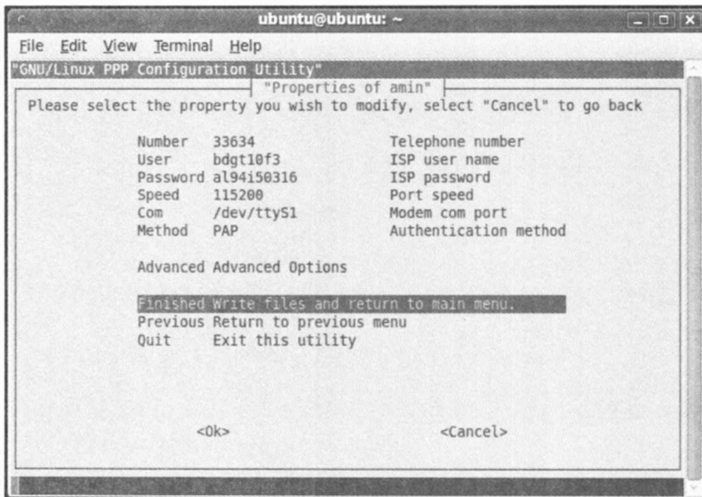
تصویر ۹۱

۱۵- این صفحه، صفحه پایانی تنظیم اتصال به اینترنت است. پس از مشاهده و بررسی اطلاعاتی که وارد نموده‌اید روی گزینه Finished رفته و دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۹۲)

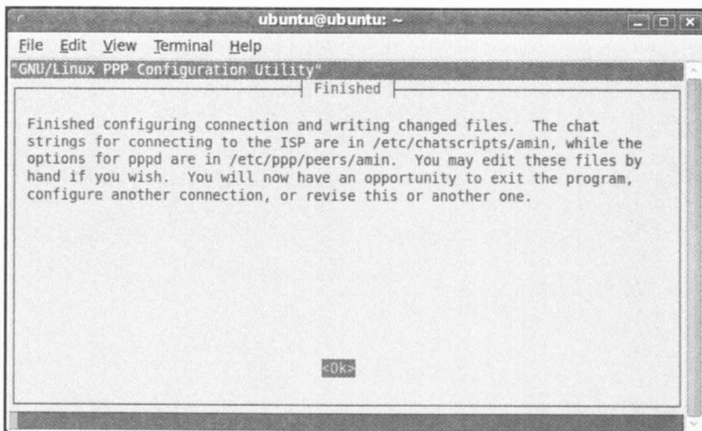
تصویر ۹۲

۱۶- دوباره کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۹۳)

تصویر ۹۳

۱۷- برای خروج از pppconfig روی گزینه Quit رفته و دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۹۴)

تصویر ۹۴

اکنون برای اتصال به اینترنت از دستور زیر استفاده کنید. (تصویر ۹۵)
نام سرویس دهنده اینترنت که در زمان ساخت در مرحله چهارم وارد کرده‌اید + Sudo pon

با تایپ دستور بالا بعد از چند ثانیه سیستم به اینترنت متصل می‌شود و می‌توانید توسط مرورگرها و ابزارهای موجود در لینوکس از اینترنت لذت ببرید.

```
ubuntu@ubuntu: ~
File Edit View Terminal Help
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

ubuntu@ubuntu:~$ sudo pppconfig
ubuntu@ubuntu:~$ sudo pon amin
```

تصویر ۹۵

برای قطع شدن از اینترنت از دستور Sudo poff استفاده کنید.

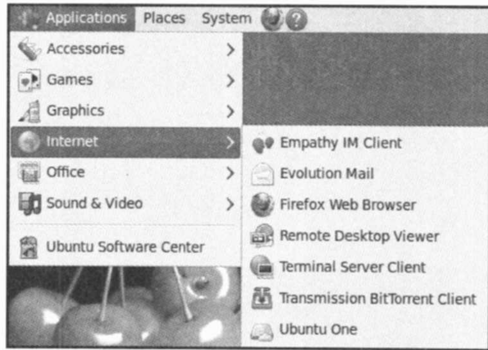
آشنایی با ابزارهای اینترنت

لینوکس ابزارهای متنوعی برای استفاده از خدمات مختلف موجود بر روی شبکه اینترنت ارائه داده است که به معرفی آنها می‌پردازیم. ابزارهای اینترنت در منوی Applications زیر منوی Internet قرار گرفته‌اند. (تصویر ۹۶)

Empathy IM Client **ابزار پیام‌رسان فوری (Messager)**: امروزه استفاده از برنامه‌های پیام‌رسان (Messager) بین کاربران اینترنت بسیار گسترش یافته و تقریباً کاربری وجود ندارد که از این برنامه‌ها استفاده نکند. یکی از سرویس‌هایی که بخوبی در لینوکس پشتیبانی می‌شود، سرویس پیام‌رسان Empathy می‌باشد. (تصویر ۹۷)

تصویر ۹۷

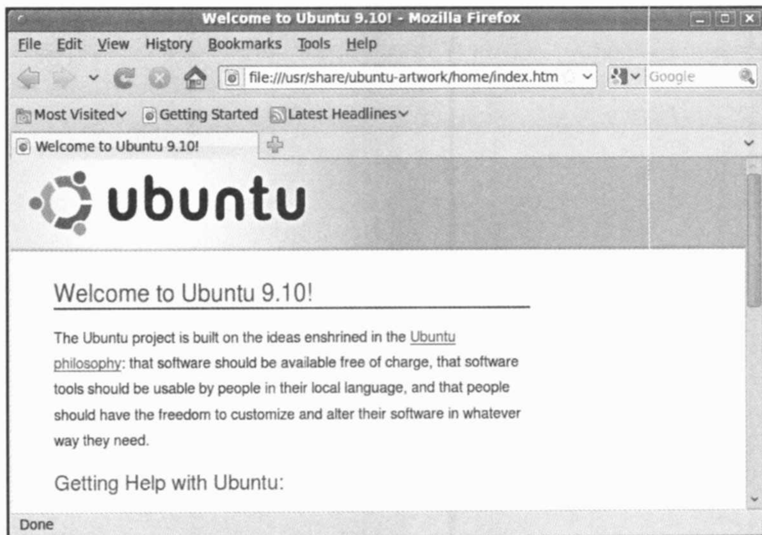

تصویر ۹۶

Evolution Mail **ابزار ارسال و دریافت ایمیل:** پست الکترونیکی (ایمیل) پر استفاده‌ترین سرویس موجود بر روی شبکه اینترنت است که بستر اصلی ارتباطی بر روی این شبکه را تشکیل داده است. برنامه‌های سرویس گیرنده پست الکترونیکی این امکان را فراهم می‌کنند تا بتوانید نامه‌های الکترونیکی خود را دریافت و پاسـخ دهید. یکی از این برنامه‌ها ابزار Evolution Mail می‌باشد و امکان جست و جو بین ایمیل‌های دریافتی را دارا می‌باشد.

نکته ...
کار این ابزار همانند ابزار Microsoft Outlook در ویندوز مایکروسافت می‌باشد.

Firefox Web Browser **مرورگر وب**: مرورگر وب پیش گزیده در لینوکس، مرورگر مشـــهور موزیلا فایرفاکس است که قابلیت‌هایش کم‌نظیر می‌باشد. از جمله: باز کردن چند سایت به صورت هم زمان، برنامه مدیریت دانلود، سرعت، امنیت و... . (تصویر ۹۸)

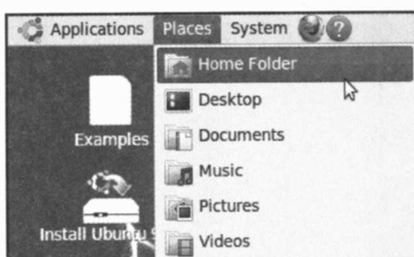

تصویر ۹۸

فصل هشتم
نکات و تنظیمات محیط کاری Gnome

مخفی و آشـکار کردن فایل‌ها: گاهی اوقات شما می‌خواهید یک فایل خود را پنهان نمایید تا از دسـترس دیگران مخفی شود و در موارد لازم آن را آشـکار نمایید. برای این امر به روش زیر عمل کنید:

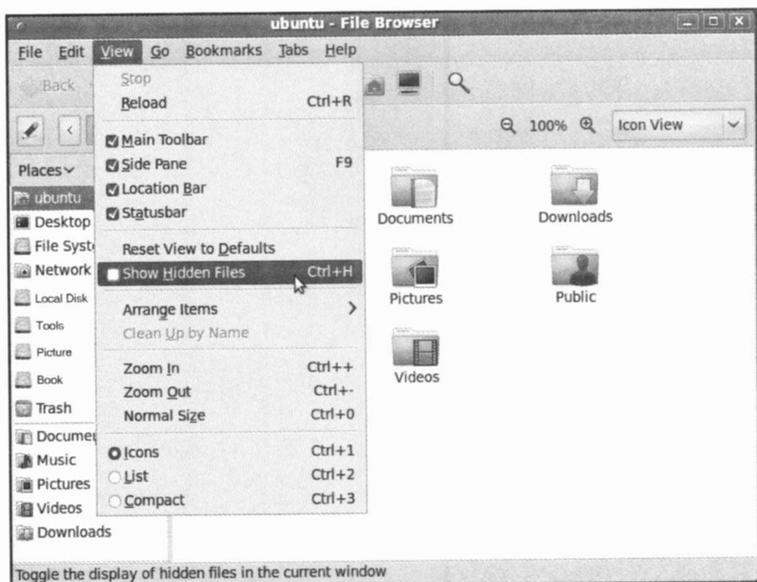
از منـوی Places بـر روی گزینه Home Folder کلیک کنید. (تصویر ۹۹)

تصویر ۹۹

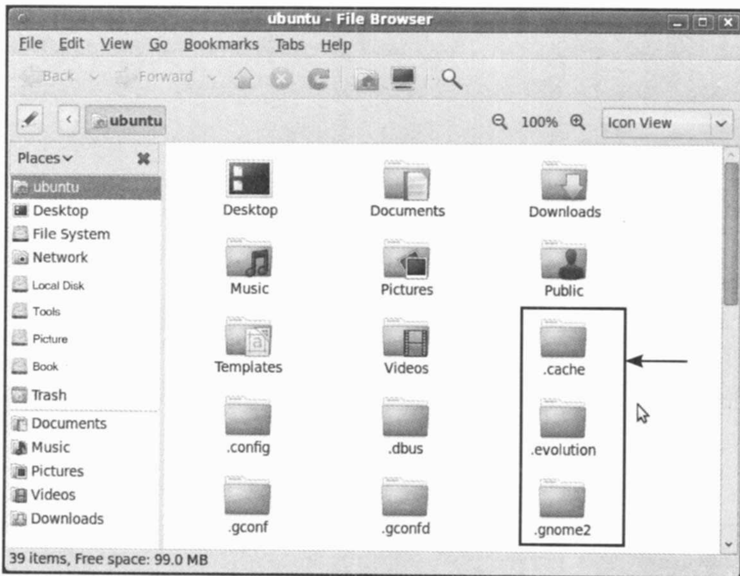
پنجره مدیر فایل ظاهر می‌شود.

از منوی View گزینه Show Hidden Files را فعال کنید. (تصویر ۱۰۰)

تصویر ۱۰۰

با انتخاب این گزینه تمامی فایل‌های مخفی شــده برای شــما آشــکار می‌شود. (تصویر ۱۰۱)

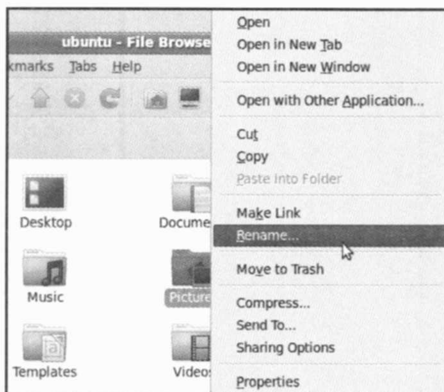

تصویر ۱۰۱

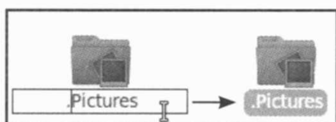
اگر توجه کرده باشــید در ابتدا نام تمامی فایل‌های آشــکار شده یک "." نقطه قرار گرفته اســت. و شــما هم برای مخفی کردن فایل‌ها خود باید به همین شکل عمل کنید.

ابتدا بر روی فایل یا پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه Rename را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۰۲)

در ابتــدای فایل مورد نظر یک "." نقطه اضافه کرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید. (تصویر ۱۰۳)

تصویر ۱۰۲

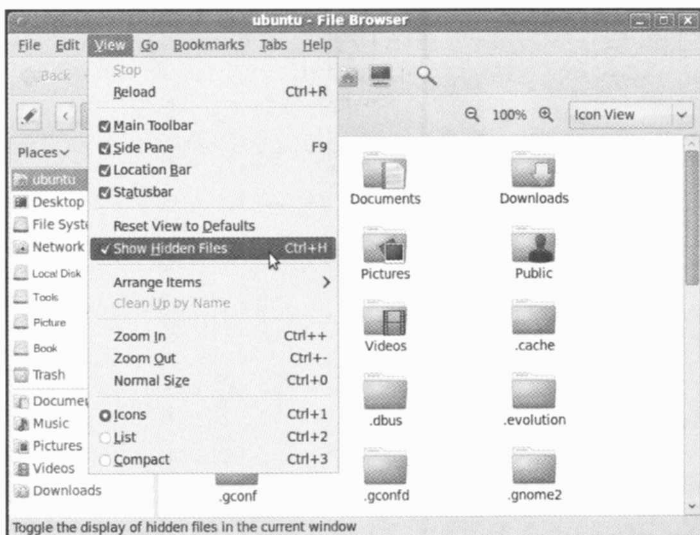

تصویر ۱۰۳

سپس از منوی View تیک گزینه Show Hidden Files را بردارید. (تصویر ۱۰۴)

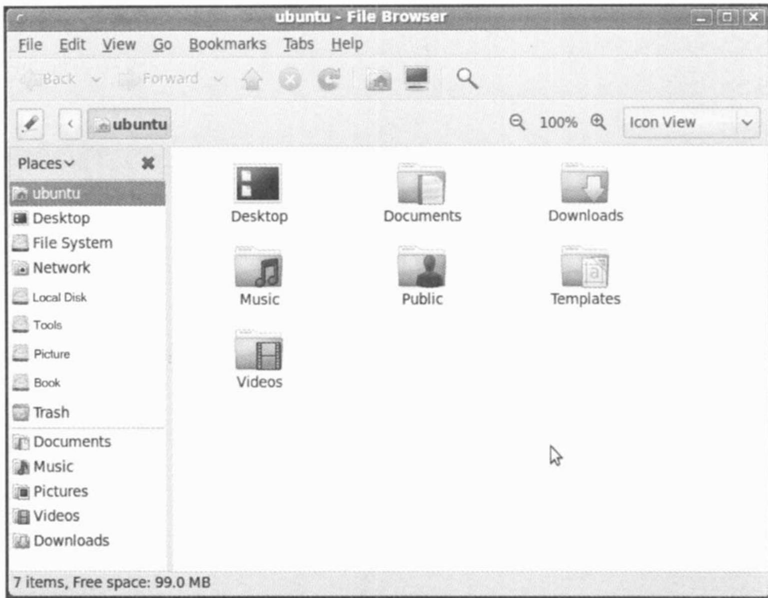
نکته ...

این عمل با استفاده از کلید ترکیبی Ctrl+H نیز امکان‌پذیر است.

تصویر ۱۰۴

مشاهده خواهید کرد پوشه مورد نظر مخفی شده است. (تصویر ۱۰۵)

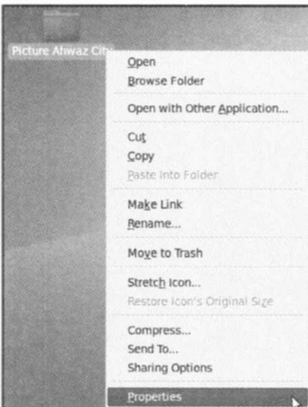

تصویر ۱۰۵

اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها و پوشه‌ها

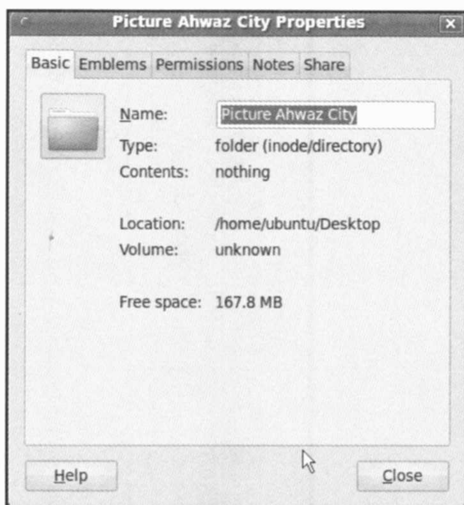
این امکان وجود دارد تا به فایل‌ها و پوشه‌ها یادداشت اضافه کنید. این کار از طریق زیر امکان‌پذیر است:

۱- بر روی فایل یا پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه Properties را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۰۶)

تصویر ۱۰۶

۲- پنجره مربوط به مشخصات پوشه مورد نظر ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۰۷)

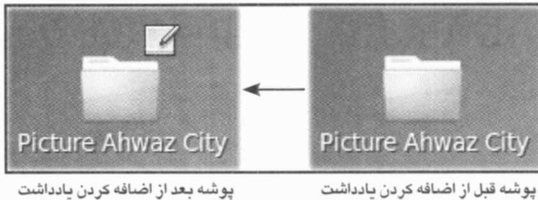
تصویر ۱۰۷

۳- بر روی زبانه Notes کلیک کرده و در کادر سفید رنگ، متن مورد نظر را تایپ کنید. (تصویر ۱۰۸)

تصویر ۱۰۸

۴- برای بستن پنجره بر روی دکمه Close کلیک کنید. نمادی که مشخص کننده داشتن یادداشت است، به فایل یا پوشه‌ی مورد نظر اضافه می‌شود. (تصویر ۱۰۹)

پوشه قبل از اضافه کردن یادداشت — پوشه بعد از اضافه کردن یادداشت

تصویر ۱۰۹

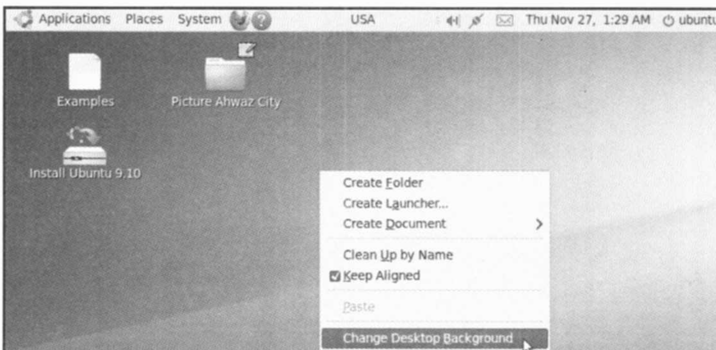
نکته ...

برای پاک کردن یادداشت به زبانه Notes بازگشته و یادداشت خود را پاک کنید.

تغییر تصویر پس‌زمینه میز کار

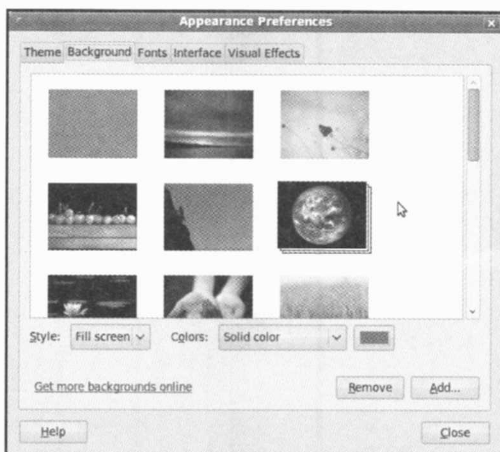
برای ایجاد تنوع ظاهری می‌توانید تصویر پس‌زمینه میزکار را به سلیقه خود تغییر دهید، برای این امر مراحل زیر طی کنید:

۱- بر روی میزکار راست کلیک کرده و از منو گزینه Change Desktop Background را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۰)

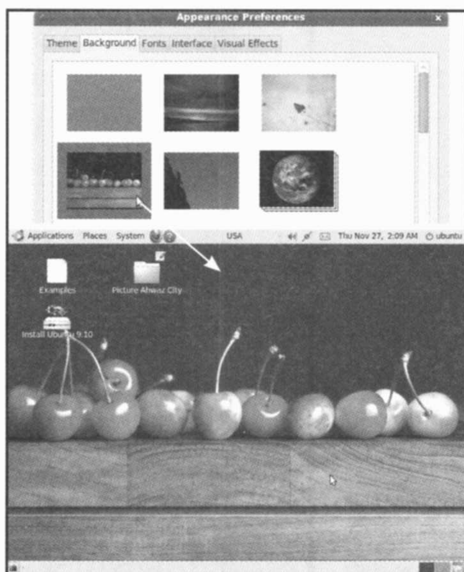
تصویر ۱۱۰

پنجره تنظیمات مربوط به میزکار ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۱۱)

تصویر ۱۱۱

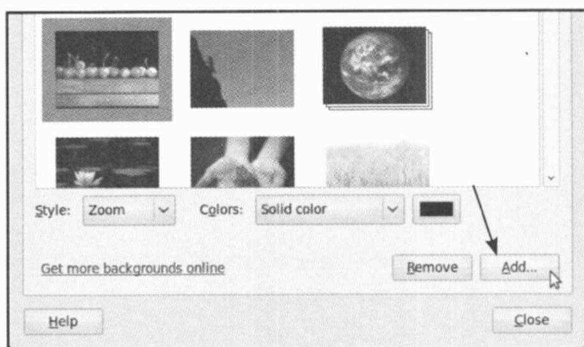
۳- در زبانــه Background، از بین تصاویــر پیش‌فرض یکی را به دلخواه انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۲)

تصویر ۱۱۲

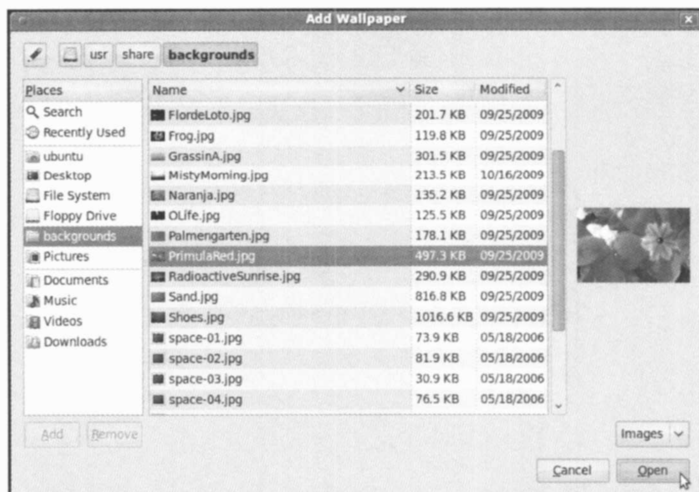
مشاهده می‌کنید که تصویر میز کار تغییر کرده است.

در صورتی که مایل باشید تصویری که در مکانی دیگر قرار دارد به عنوان تصویر پس‌زمینه میز کار قرار دهید از دکمه Add... زبانه Background استفاده کنید. (تصویر ۱۱۳)

تصویر ۱۱۳

پس از انتخاب دکمه Add... پنجره‌ای برای خواندن تصویر از محل مورد نظر باز می‌شود. (تصویر ۱۱۴)

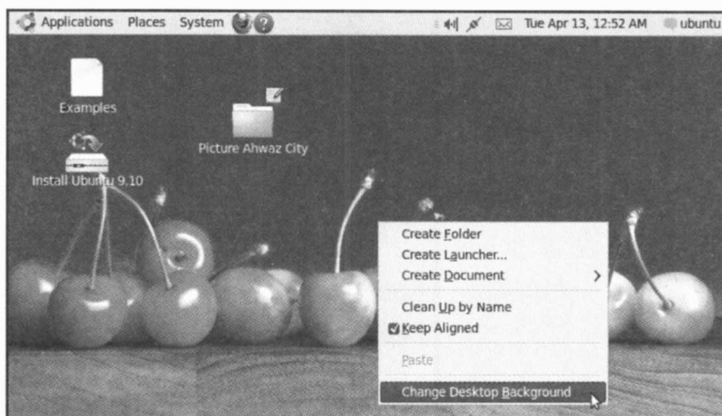
تصویر ۱۱۴

می‌توانیم تصویر مورد نظر خود را انتخاب کرده و پس از تأیید به عنوان تصویر پس‌زمینه میز کار قرار دهیم.

اعمال جلوه (Theme) به ظاهر سیستم عامل

با اســتفاده از جلوه‌های مختلف نصب شده بر روی سیستم‌تان می‌توانید شکل ظاهری میزکار گنوم را تا حد زیادی مطابق سلیقه خودتان تغییر دهید. برای این امر به روش زیر عمل کنید.

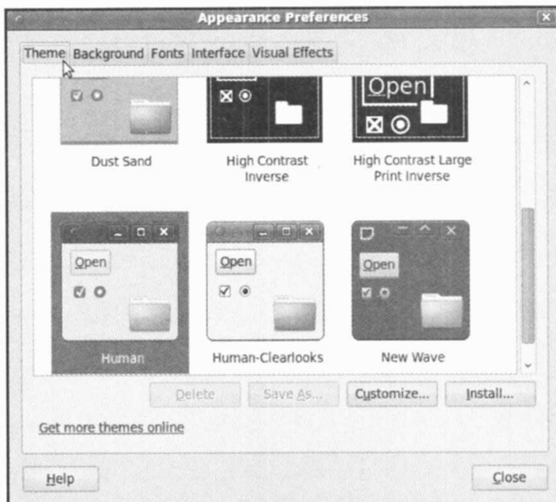
۱- بر روی میزکار راســت کلیک کرده و از منو گزینه Change Desktop Background را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۵)

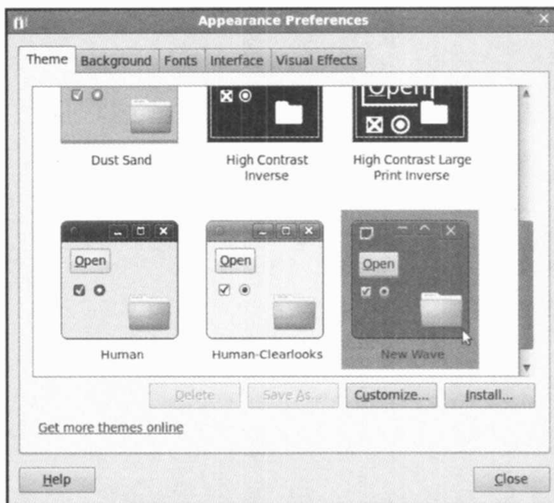
تصویر ۱۱۵

پنجــره تنظیمات میزکار ظاهر می‌شــود. در بالای پنجــره بر روی زبانه Theme کلیک کنید. (تصویر ۱۱۶)

سپس بر روی جلوه مورد نظر خود کلیک کنید تا تغییرات اعمال شود. (تصویر ۱۱۷)

تصویر ۱۱۶

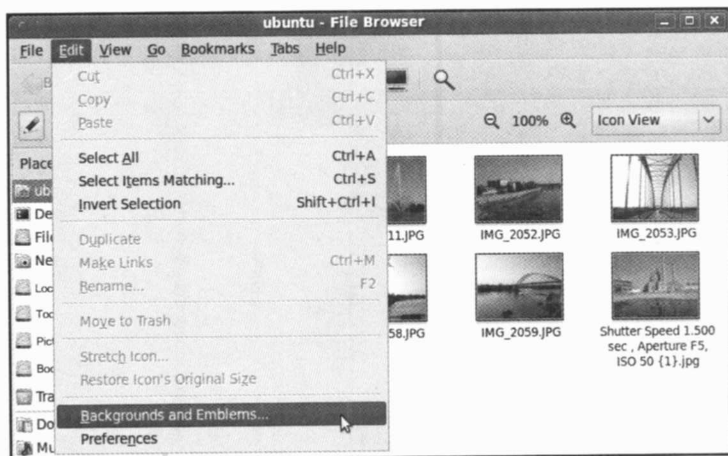

تصویر ۱۱۷

اضافه کردن تصویر به پس‌زمینه پوشه‌ها

مدیر فایل بسیار جالب و قدرتمند است به طوری که می‌توانید برای هر یک از پوشه‌ها یک تصویر پس‌زمینه اختصاص دهید. برای این امر به روش زیر عمل کنید:

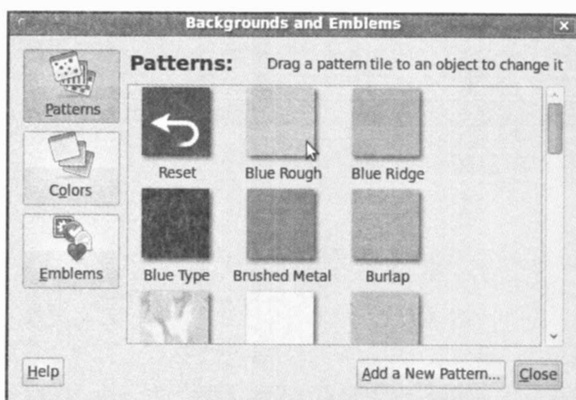
۱- از منوی Edit بالای پنجره ناتیلوس گزینه Background and Emblems را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۸)

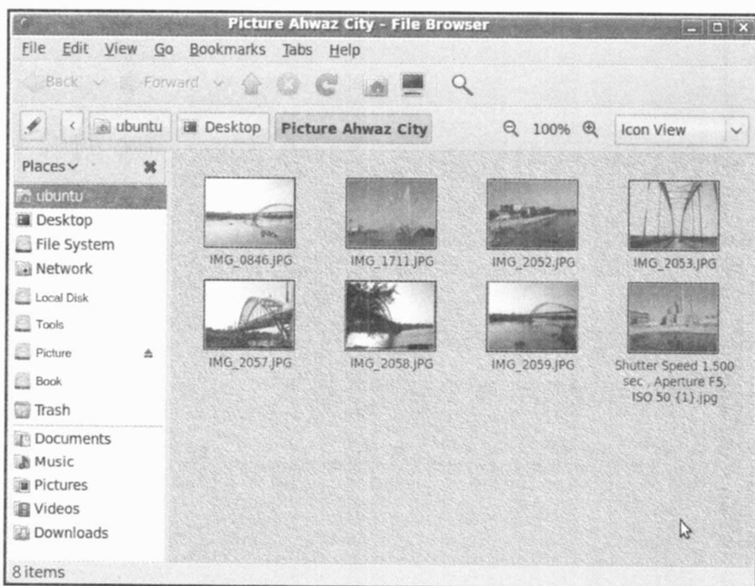
تصویر ۱۱۸

بـــا انتخاب این گزینه پنجـــره انتخاب تصویر یا رنگ نمایان می‌شـــود. (تصویر ۱۱۹)

۲- بـــا اســـتفاده از ماوس نمونه تصویر یا رنگ مـــورد نظر را گرفته و به داخـــل پنجره ناتیلوس بیندازید (درگ کنید) تـــا پس‌زمینه آن تغییر کند. (تصویر ۱۲۰)

تصویر ۱۱۹

تصویر ۱۲۰

نکته ...

در صورتی که بخواهید پس‌زمینه تصویر به حالت قبلی برگردد. دکمه Reset را گرفته و به داخل پنجره Home Folders بیندازید.

تنظیم تاریخ و ساعت سیستم

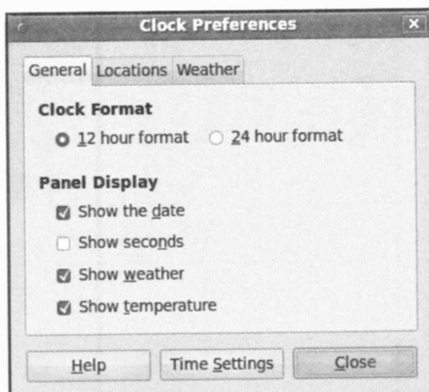
برای تنظیم تاریخ و ساعت بر روی ساعت سیستم راست کلیک کرده و از منو گزینه Preferences را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۲۱)

تصویر ۱۲۱

سپس پنجره تنظیمات اولیه تاریخ و ساعت سیستم ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۲۲)

برای تنظیم تاریخ و ساعت بر روی دکمه Time Settings کلیک کنید. (تصویر ۱۲۳)

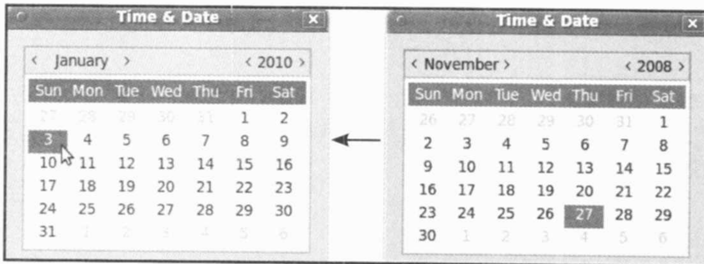

تصویر ۱۲۲

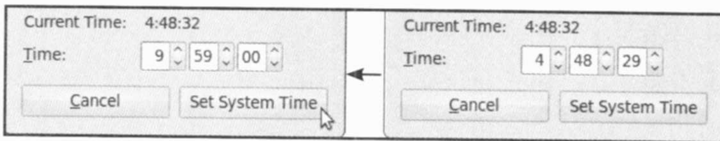
تصویر ۱۲۳

در این پنجره می‌توانید تقویم را مشاهده نمایید و تاریخ را تنظیم کنید. (تصویر ۱۲۴)

تصویر ۱۲۴

در قسمت Time زمان سیستم را تنظیم نمایید. (تصویر ۱۲۵)

تصویر ۱۲۵

وقتی تغییرات لازم را انجام دادید، روی دکمه Set System Time کلیک کنید تا تغییرات به سیستم اعمال شود. (تصویر ۱۲۶)

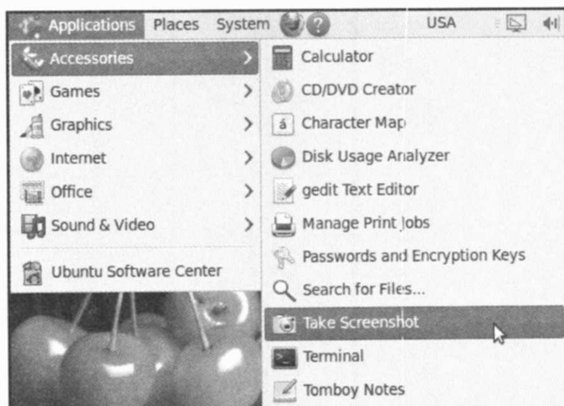

تصویر ۱۲۶

گرفتن عکس از صفحه نمایش

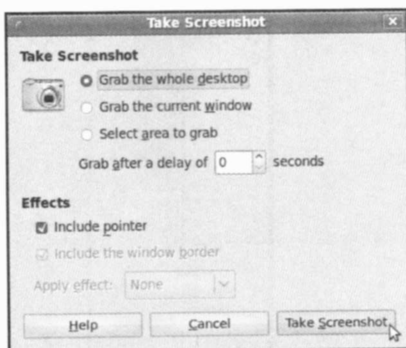
شاید بخواهید از قسمتی از صفحه نمایش عکس بگیرد و در هارد خود ذخیره کنید برای این امر ابزاری در سیستم عامل لینوکس طراحی شده. این ابزار از صفحه نمایش عکس گرفته و آن را در مسیر دلخواه شما با فرمت PNG ذخیره می‌کند. برای عکس گرفتن از صفحه به روش زیر عمل کنید:

۱-از منوی Applications زیر منوی Accessories گزینه Take Screenshot را انتخاب کنید. (تصویر ۱۲۷)

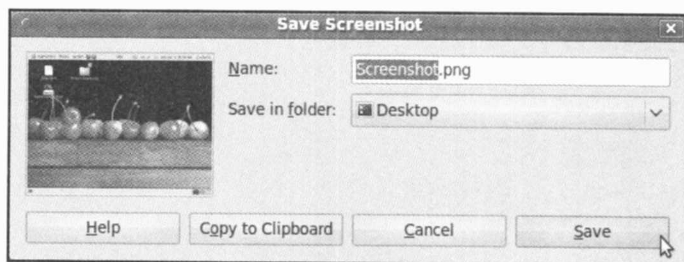
تصویر ۱۲۷

پنجره مربوط به عکس گرفتن از صفحه ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۲۸)

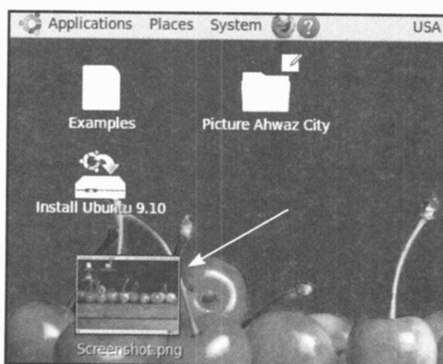
تصویر ۱۲۸

۲- با کلیک بر روی دکمه Take Screenshot از صفحه نمایش عکس گرفته و پنجره زیر ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۲۹)

تصویر ۱۲۹

۳- در قسمت Name یک نام برای عکس گرفته شده از صفحه وارد و در قسمت Save in folder مسیر ذخیره عکس را انتخاب کرده و بر روی دکمه Save کلیک کنید. (تصویر ۱۳۰) به همین آسانی از صفحه عکس گرفته می‌شود.

تصویر ۱۳۰

معرفی نرم‌افزار و سایت‌های مربوط به سیستم عامل لینوکس

در این قسمت چند سایت معتبر در رابطه با سیستم عامل لینوکس را به شما معرفی خواهیم کرد و می‌توانید سؤالات و مشکلات خود را در سایت مطرح کرده و جواب خود را دریافت کنید.

نکته ...

تمامی سـایت‌های زیر به زبان فارسـی بود و پس از عضو شدن در هر یک از سایت‌های زیر می‌توانید از امکانات آنها بهره ببرید.

۱- انجمن کاربران لینوکس ابونتو در ایران: Www.Ubuntu.ir

۲- انجمن صنفی کاربران نرم‌افزارهای آزاد: Www. Foss.ir

۳- گروه کاربران لینوکس تهران: Www.Technotux.Org

۴- گروه کاربران لینوکس خوزستان: Www.Khuzestanlug.ir

۵- گروه کاربران لینوکس گیلان: Www. Guilug.Org

۶- گروه کاربران لینوکس یزد: Www.Yazdlug.Org

۷- گروه کاربران لینوکس مشهد: Www.Mashhadlug.Org

۸- گروه کاربران لینوکس اصفهان: Www. isfahanlug.Org

۹- گروه کاربران لینوکس کیش: Www.kishlug.ir

معادل‌سازی نرم‌افزارهای تحت لینوکس با نرم‌افزارهای تحت ویندوز

همزمان با رفتن هر کاربری به دنیای سیســتم عامل لینوکس از ویندوز حتما یک ســؤال عمومی پیــش می‌آید و آن هم اینکه (مــن کجا می‌توانم نرم‌افزارهایی مشــابه نرم‌افزار فلان و فلان ویندوز بیابم ؟) نترســید جدول زیر برنامه‌هایی کاربردی هستند که می‌توان آنها را مشابه برخی نرم‌افزارهای تحــت ویندوز نامید برنامه‌هایی که جلوی توقف فعالیت شــما را خواهند گرفت. (جدول ۱)

نکته ...

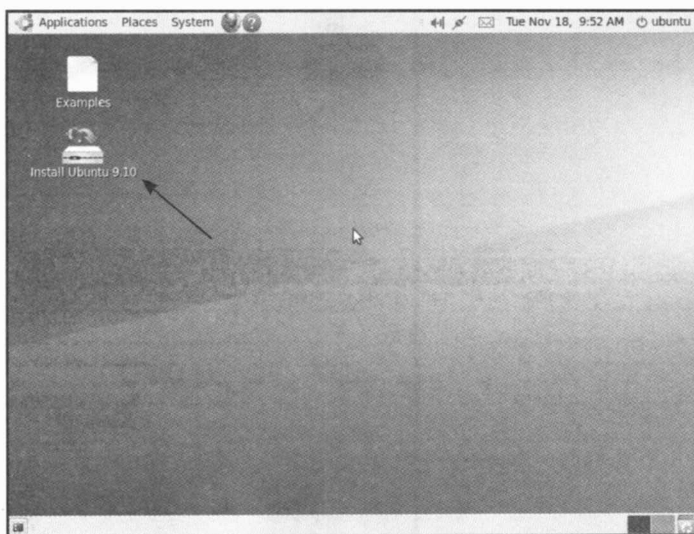
تمامی نرم‌افزارهای ارائه شـده در سیسـتم عامل لینوکس و نام برده شده در جدول زیر به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار گرفته است.

کاربرد	نرم‌افزار در سیستم عامل لینوکس	نرم‌افزار در ویندوز مایکروسافت
مرورگر اینترنت	Firefox ،Galeon. ، Konqueror	Internet Explorer ،Mozilla ،Opera
آنتی ویروس	Dr. Web ،YAVR، Clam	AVG AntiVirus ،NAV ،Kaspersky
پخش موسیقی	Amarok ،Xamp ،SnackAmp	Winamp ، Media Player ،jetAudio
رایت CD و DVD	KreateCD ،K3b ،XCDRoast	Nero ،Alcohol 120% ،Clone
ابزار کار گرافیکی	Kpaint ،Gpaint ،Graphtool	Photoshop ،Photo Impact ،Corel
پخش فیلم	Xmovie ،Noatun ،Theora	RealPlayer ،Zoomplayer ،Xing
پخش DVD	Ogle ،OMS ،Aviplay	PowerDVD ،WinDVD ،MicroDVD

جدول ۱

فصل نهم
نصب سیستم عامل لینوکس

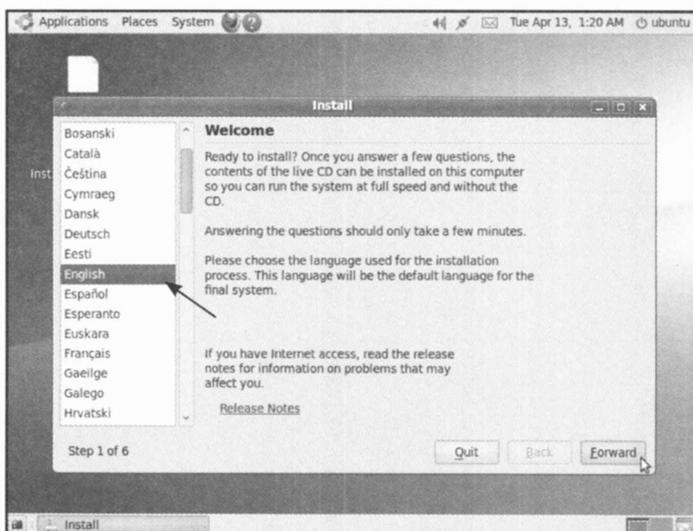
همان طور که بر روی محیط سیستم عامل مشاهده می‌کنید گزینه‌ای به نام Install Ubuntu 9.10 قرار گرفته است و برای نصب بر روی این گزینه کلیک کنید. (تصویر ۱۳۱)

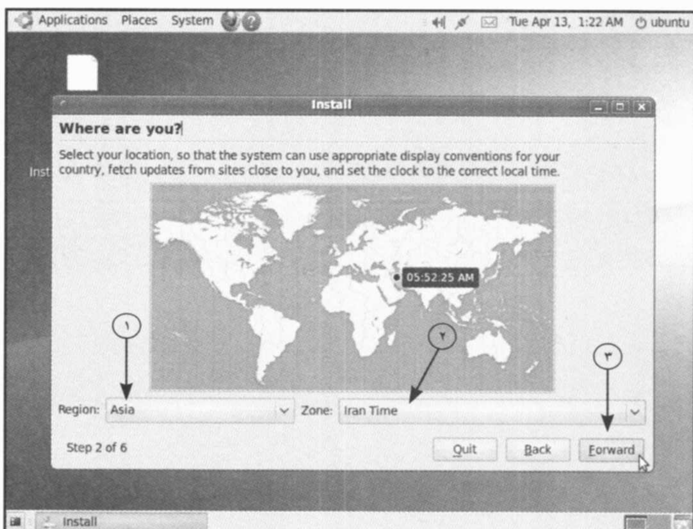
تصویر ۱۳۱

در آغاز برنامه نصب، اولین سؤالی که پرسیده می‌شود، انتخاب زبان برنامه نصب است. در سمت چپ این پنجره (تصویر ۱۳۲). زبان مورد نظر خود را انتخاب نموده و روی دکمه Forward کلیک کنید.

در مرحله بعدی منطقه زمانی خود را تعیین کنید، در قســمت Region ناحیه و در قسمت Zone کشور مورد نظر خود را انتخاب کرده و بر روی دکمه Forward کلیک کنید. (تصویر ۱۳۳)

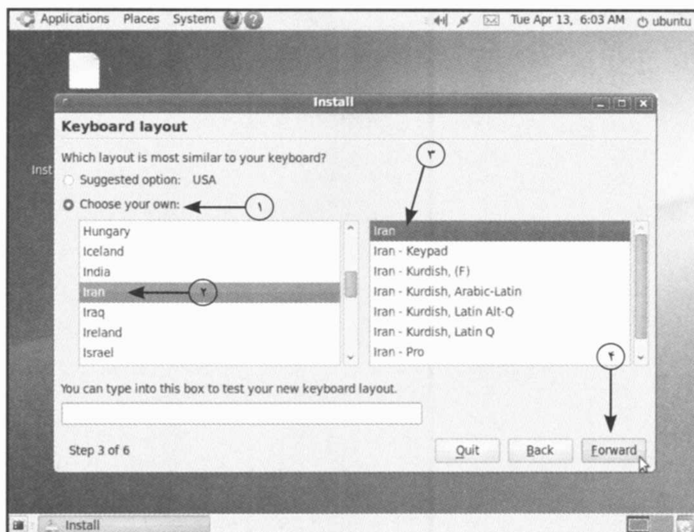

تصویر ۱۳۲

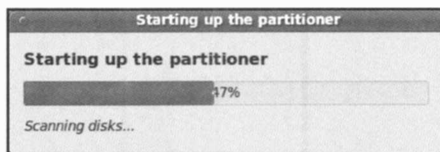
تصویر ۱۳۳

در ایــن مرحله گزینهChoose Your Own: را انتخاب کرده ســپس به ترتیب شــماره‌ها، زبانی که می‌خواهید توســط صفحه کلیــد تایپ کنید را انتخاب کرده و بر روی گزینه Forward کلیک کنید. (تصویر ۱۳۴)

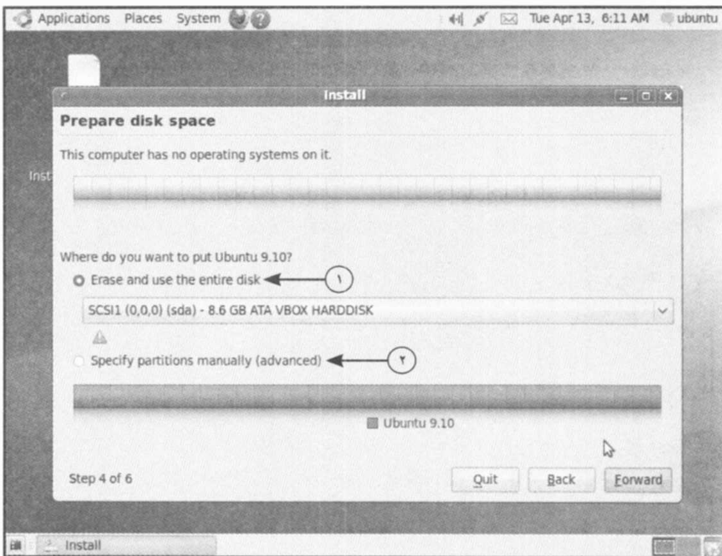

تصویر ۱۳۴

بعد از بارگزاری اطلاعات (تصویر ۱۳۵) پنجره‌ای ظاهر می‌شــود مبنی بر این که به چه صورتی هارد شــما پارتیشن‌بندی شود که دارای دو گزینه است. (تصویر ۱۳۶)

تصویر ۱۳۵

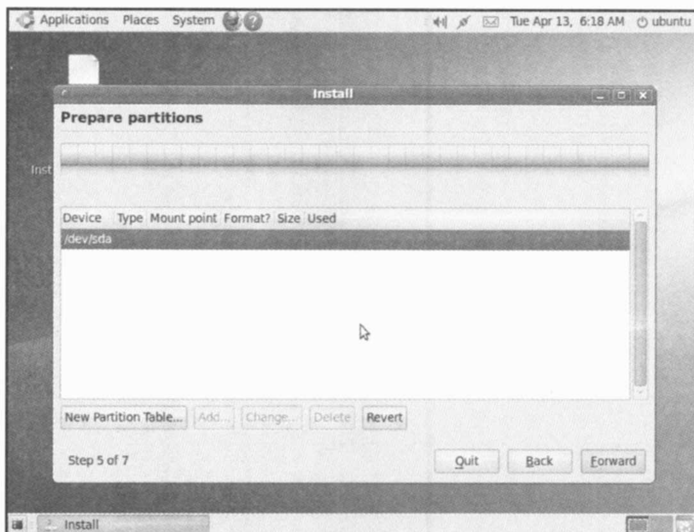

تصویر ۱۳۶

۱- ...Erase and use the: ایـــن گزینه یکی از درایوها را که فضای خالی بیشتری دارد انتخاب کرده و آن را فرمت می‌کند و سیستم عامل لینوکس را در آن نصب می‌کند.

۲- ...Specify partitions manually : این گزینه به شما امکان می‌دهد که به صورت دســـتی یک درایو را انتخاب کرده و سیستم عامل لینوکس را در آن نصب کنید.

گزینـــه ...Specify partitions manuallty را انتخـــاب کرده و بر روی دکمه Forward کلیک کنید. ســـپس وارد مهم‌ترین مرحله نصب می‌شوید یعنی پارتیشن‌بندی سیستم عامل لینوکس. (تصویر ۱۳۷)

تصویر ۱۳۷

برای نصب لینوکس به دو پارتیشن نیاز خواهیم داشت. یک پارتیشن ریشه (Root) با حداقل اندازه ۲ گیگابایت و یک پارتیشن swap با اندازه حدود دو برابر میزان حافظه Ram سیستم (مثلاً: اگر دارای حافظه RAM ۲ گیگابایت هستید، اندازه پارتیشن Swap باید ۴ گیگابایت باشد). در سیستم عامل لینوکس به جای استفاده از پارتیشن‌های FAT و NTFS از پارتیشن‌های منطقی ...ext4 journaling و ... ext3 journaling استفاده می‌کنیم.

نکته ...

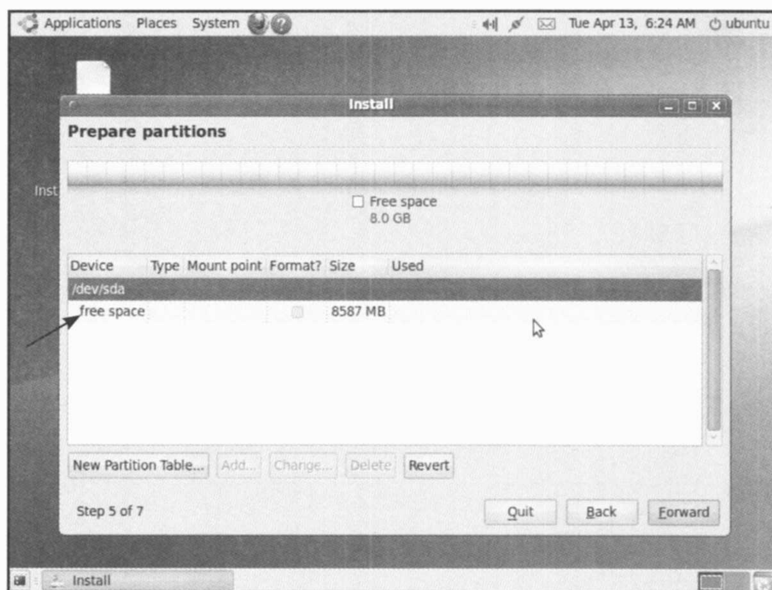
می‌توانیم از پارتیشن‌های Fat16 و Fat32 ویندوز مایکروسافت هم در سیستم عامل لینوکس استفاده کنیم.

برای پارتیشن‌بندی روی دکمه New Partition Table... کلیک کنید. پس از این کار، از شما تأییدیه گرفته می‌شود. برای ادامه عملیات پارتیشن‌بندی روی دکمه Continue کلیک کنید. (تصویر ۱۳۸)

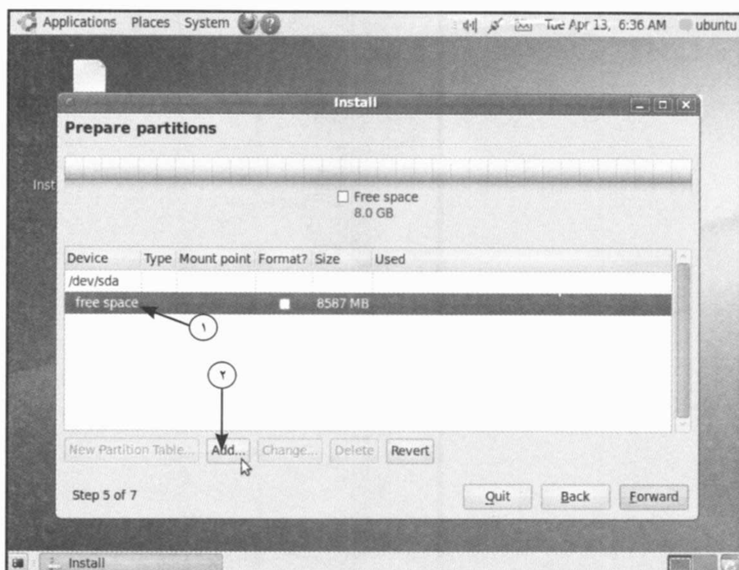
تصویر ۱۳۸

ســپس میزان فضــای خالی موجود بر روی درایو به شــما نمایش داده می‌شود. (تصویر ۱۳۹)

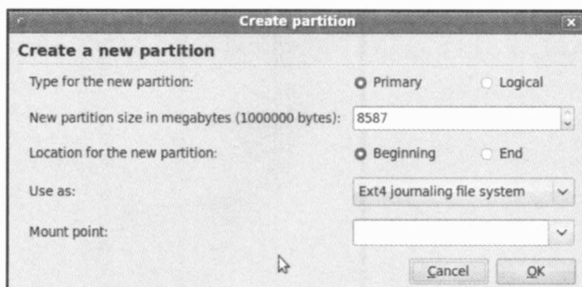
تصویر ۱۳۹

گزینه Free Space را انتخاب کرده و بر روی دکمه Add... کلیک کنید. (تصویر ۱۴۰)

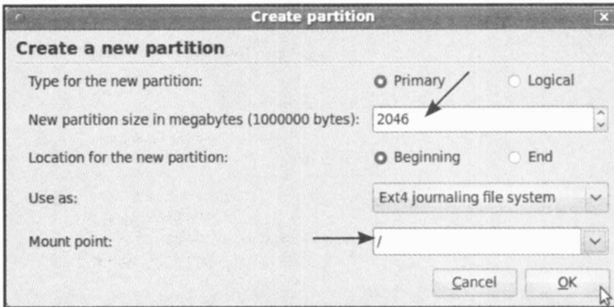
تصویر ۱۴۰

سپس پنجره ایجاد پارتیشن باز خواهد شد. (تصویر ۱۴۱)

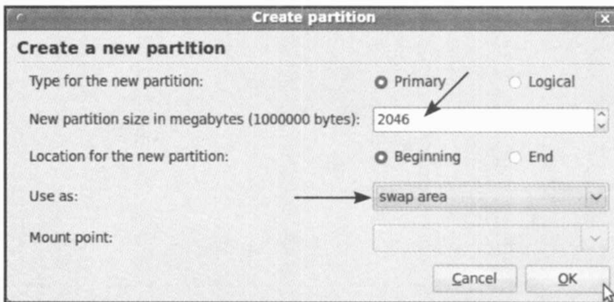
تصویر ۱۴۱

ابتدا پارتیشن Root را ایجاد می‌کنیم. حجم ۲۰۴۸ مگابایت (یعنی ۲ گیگابایت) را درقسمت ...New Partition Size وارد می‌کنیم. سپس در لیست روبروی Mount Point گزینه "/" را انتخاب کنید. (تصویر ۱۴۲)

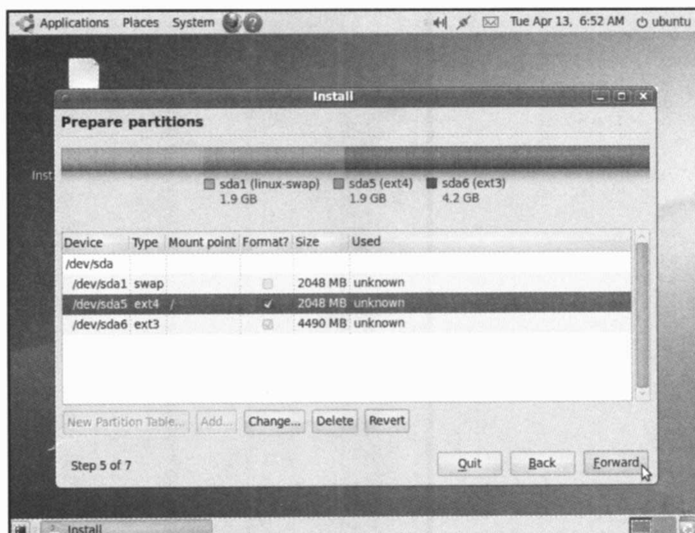
تصویر ۱۴۲

اکنون روی دکمه OK کلیک کنید. تا این پارتیشن ایجاد شود.
حـال پارتیشـن Swap را ایجـاد خواهیـم کـرد. پس مجـدداً روی دکمه Add... کنید تا پنجره ایجاد پارتیشـن نمایان شـود. اما این دفعه در قسـمت ...New Partition Size عددی دو برابر حافظه RAM کامپیوتر را بنویسـید. و در قسـمت Use as گزینـه Swap Area را انتخاب کنید. (تصویر۱۴۳)

تصویر ۱۴۳

در انتها روی دکمه Add... کلیک کنید تا پارتیشن Swap ایجاد شود. (تصویر ۱۴۴)

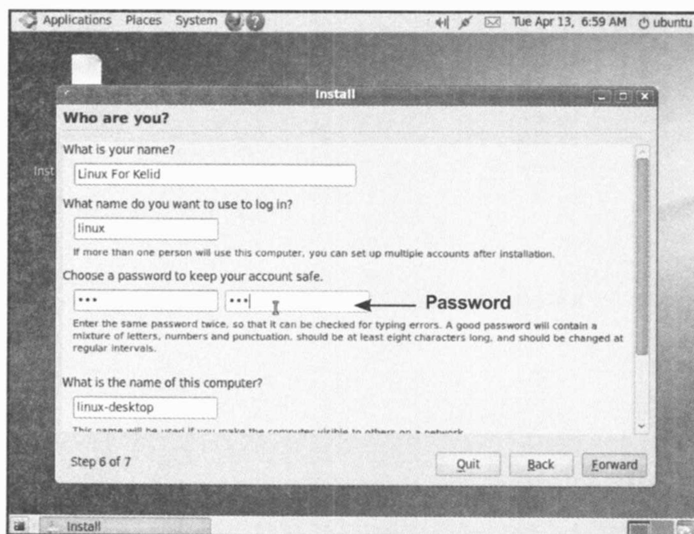

تصویر ۱۴۴

نکته ...

برای ایجاد سایر پارتیشن‌ها، روی دکمه Add کلیک کنید و همان مراحل قبلی را طـی کنید و در قسـمت Use as می‌توانید گزینه‌هـای ...ext4 journaling و ...ext3 journaling انتخاب کنید.

بعد از اینکه پارتیشن‌های مورد نظر را ایجاد نمودید، روی پارتیشن "/" که در تصویر ۱۴۲ آن را درسـت کرده‌اید کلیک کرده و سـپس روی دکمه Forward کلیک کنید تا به صفحه بعدی بروید. در صفحه بعدی اطلاعاتی از شما خواسته می‌شود. (تصویر ۱۴۵)

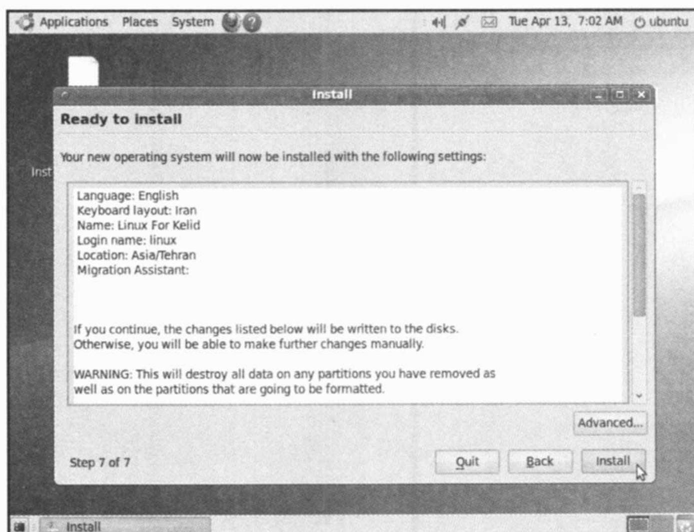

تصویر ۱۴۵

پس از تکمیل این اطلاعات روی دکمه Forward کلیک کنید. تا به صفحه بعدی بروید. در صفحه بعد تمامی مشخصات نصب به صورت زیر نمایش داده می‌شود. (تصویر ۱۴۶)

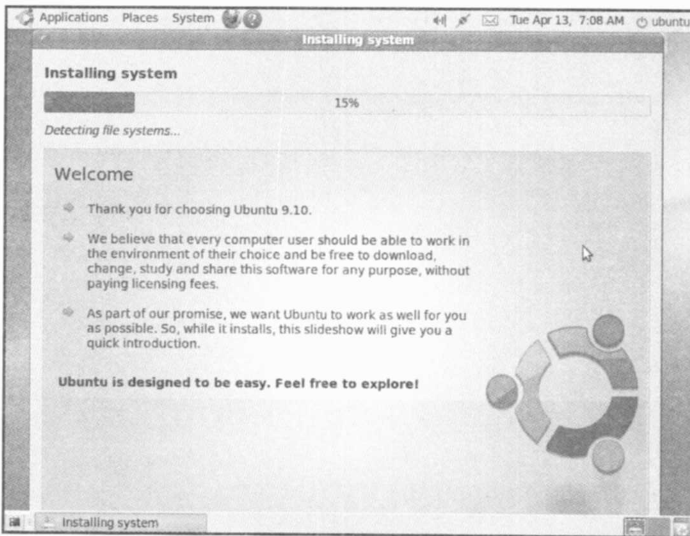
نکته ...

در قسمت مربوط به ?What is Your Name هر نامی و در قسمت ...Choose a pass رمزی را که به دلخواه وارد کردید به خاطر بسپارید چون در پایان مراحل نصب و هنگام ورود به سیستم وارد کردن این نام‌ها اجباری است.

تصویر ۱۴۶

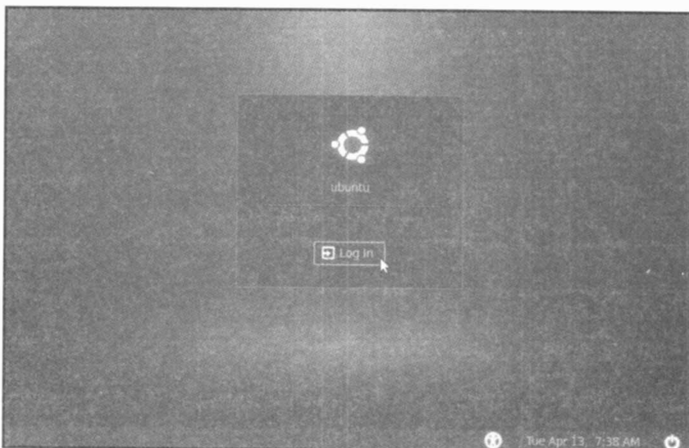
در صورتی که بخواهید قسمتی را که در مراحل قبل تکمیل کرده‌اید را ویرایش کنید بر روی دکمه Back کلیک کنید در غیر این صورت بر روی دکمه Install کلیک کنید پنجره پایانی نصب را مشـــاهده خواهید کرد در این مرحله سیستم عامل شروع به نصب خواهد کرد. (تصویر ۱۴۷)

تصویر ۱۴۷

ورود به سیستم

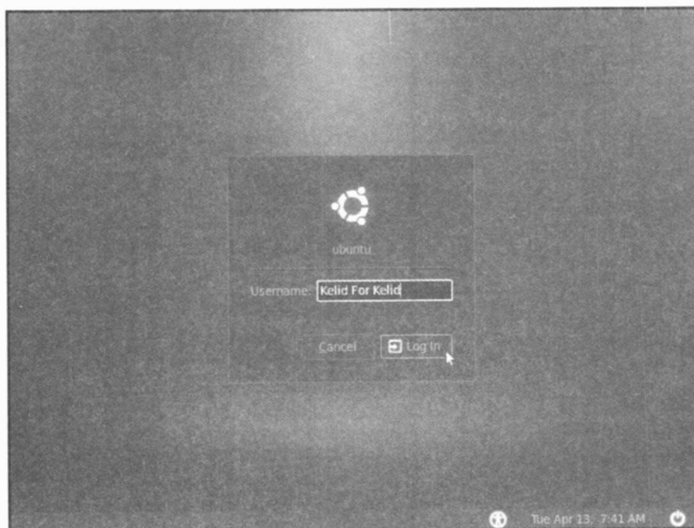
بعد از پایان یافتن عملیات نصب سیستم به صورت خودکار reset می‌شود. و صفحه‌ای شبیه تصویر ۱۴۸ مشاهده خواهید کرد.

تصویر ۱۴۸

بـــرای ورود به محیط لینوکس بـــر روی دکمه Log In کلیک کنید. پنجـــره جدیدی نام کاربری که در هنگام نصب انتخـــاب کرده‌اید را طلب می‌کند. (تصویر ۱۴۹)

نکته ...
همـان نامـی کـه در هنـگام مراحـل نصـب در تصویـر ۱۴۵ در کادر What is Your Name? وارد کرده بودید را دوباره در این قسمت وارد نمایید.

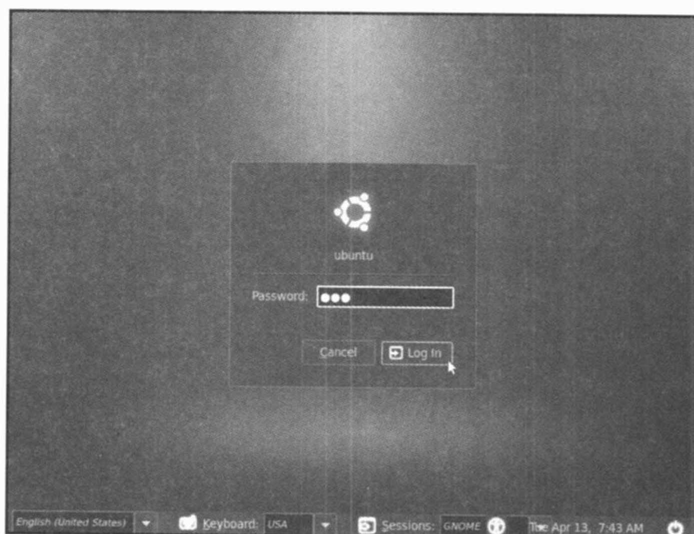

تصویر ۱۴۹

روی دکمـــه Log In کلیک کنید و کلمه عبوری که در هنگام نصب انتخاب کرده‌اید را در کادر مشـــخص شـــده وارد نماییـــد و بر روی دکمه Log In کلیک کنید. (تصویر ۱۵۰)

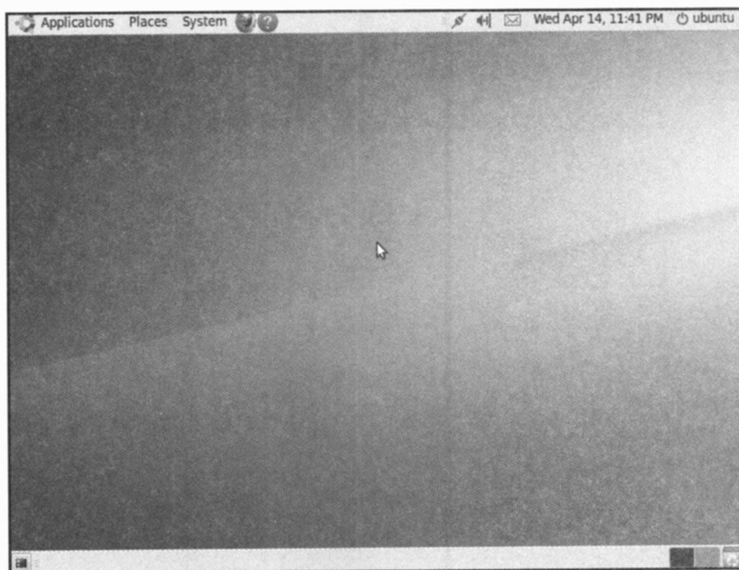
نکته ...

این همان کلمه عبوری است که در هنگام مراحل نصب در تصویر ۱۴۵ در کادر ...Choose a pass وارد کرده بودید را دوباره در این قسمت وارد نمایید.

تصویر ۱۵۰

در صورت صحیح بودن نام کاربری و کلمه عبور شما وارد محیط Gnome سیستم عامل لینوکس خواهید شد. (تصویر ۱۵۱)

تصویر ۱۵۱

به شما تبریک می‌گوییم چون شما با موفقیت لینوکس را نصب کرده‌اید.

سخن آخر

اوبونتــو یک سیســتم عامل کامل بر اســاس لینوکس اســت و دارای اصلی‌ترین ابزارهای مورد نیاز برای کار و سرگرمی می‌باشد. با تأکید بسیار بر تهیه نســخه کامل رومیزی که پس از نصب آماده کار باشــد، ابونتو یک انتخاب بسیار خوب جهت محیط‌های خانگی و اداری است. شما می‌توانید آخرین نسخه ابونتو را از سایت Www.Ubuntu.ir دانلود نمایید.

و اما ...

ما ســعی کردیم در این کتاب مبنای آموزش را بر دیسک زنده بگذاریم زیرا بســیاری از کاربران از جمله خودم در ابتدا می‌ترســیدم لینوکس را در کامپیوترم نصب کنم و این ترس دلیلش تصور غلط من از پاک شدن اطلاعاتم بود. این شاید تصور بسیاری از شماها باشد و اگر ما در ابتدا مبنای آموزش را از نصب می‌گذاشــتیم عملاً بسیاری نمی‌توانستند از این کتاب بهره لازم را ببرند. ما کار را تا حد امکان توســط آموزش بر مبنای دیسک زنده ساده کرده‌ایم. و یک اصل را نباید فراموش کرد و آن عمل یادگیری بر پایه تجربه و آزمون و خطا است. امیدواریم مطالب این کتاب برای شما دوستاران علم و دانش مفید واقع شده باشد.

سخنی با خوانندگان

روزی کـــه تألیف و نگارش مجموعه کتاب‌های **کلید** را آغـاز کردیم، انتظار موفقیت مجموعه را داشتیم؛ زیرا برای خود اهداف بزرگی ترسیم کرده بودیم. ولی مجموعه **کلید** و موفقیتش از اهداف ما هم بزرگتر بود. اگر احیاناً یکی از اولین کتاب‌های **کلید** را در دست داشته باشید، می‌بینید که هدف اولیه ما تولید ۴۰ جلد کتاب در زمینه آموزش کامپیوتر بود. می‌خواستیم وقتی به این هدف رسیدیم، تصمیم بگیریم که آیا کارمان را ادامه دهیم یا خیر. اما روزی که این هدف محقق شد، مجموعه با چنان سرعتی در حرکت بود و تقاضای شما دوستان برای کتاب‌های جدید چنان هیجانی در ما ایجاد کرده بود که حتی لحظه‌ای درنگ نکردیم و تولید کتاب‌های جدید را ادامه دادیم. تاکنون موفقیت ما بسیار بیش از آنی بوده که در اهداف اولیه برای خود ترسیم کرده بودیم. ولی واقعیت این است که هیچ راهی به آســانی طی نمی‌شــود. مجموعه **کلید** نیز سختی و فراز و نشیب‌های بسیار را طی کرده تا به اینجا رسیده است. همانطور که در ابتدای راه، ما با اتکا به نظرسنجی از کتابخوان‌ها کارمان را شروع کردیم، در ادامه نیز قصد داریم به همین شیوه ادامه دهیم و این امر بدون کمک شما دوستان میسر نمی‌شود. در این راســتا دو خواهش از شــما داریم. چکیده این دو خواهش این است: خوبی‌های ما را به دیگران بگویید و بدی‌هایمان را به خودمان.

۱. لطفاً نظر خود را برای ادامه کار برایمان بنویسید. بگویید تا اینجای کار کتاب‌های **کلید** چه ضعف‌ها و نارسایی‌هایی داشته‌اند. آیا مشکلی در متن، روش آموزشی، حجم کتاب‌ها، قیمت و... می‌بینید؟ هر ضعفی را مشاهده می‌کنید و هر پیشنهادی برای بهبود کتاب‌های **کلید** دارید برایمان بنویسید. یک برگه پست جواب قبول در انتهای کتاب برایتان در نظر گرفته شده. لطفاً آن را جدا کنید و پس از تکمیل برایمان ارسال کنید. اگر برگه به اندازه کافی جا ندارد، می‌توانید برگه‌های دیگری به آن ضمیمه کنید. نیازی به چسباندن تمبر نیست. فقط کافی است برگه را به صندوق پست بیندازید.

۲. همانطور که می‌بینید قیمت کتاب‌های **کلید** نسبت به کتاب‌های موجود در بازار مناسب و معقول اســت. ما سعی می‌کنیم در تولید کتاب حداقل ســود را برای انتشارات در نظر بگیریم تا بتوانیم کتاب‌ها را ارزان به دست شما برسانیم. ولی این کار باعث شده که سود کم کتاب‌ها، عملا توانایی تبلیغات را از ما سلب کند. از آنجا که از ابتدای کار بهترین مبلغین کتاب‌های **کلید** خوانندگان آنها بوده‌اند، اکنون هم از شما می‌خواهیم که پس از مطالعه کتاب، اگر آن را مفید یافتید، به دوستان و آشنایان توصیه کنید کتاب‌های **کلید** را تهیه و مطالعه کنند. اگر واقعاً کتاب **کلید** را مفید می‌دانید این توصیه هم به نفع دوست شماست و هم به ما در ادامه راهمان کمک می کند.

از شما به دلیل همکاری و همفکریتان تشکر می‌کنیم و سعی داریم با تهیه کتاب‌هایی هر چه بهتر، لطفتان را جبران کنیم.

موفق و پیروز باشید.